

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА

ПРАВИЛА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА НА
НАЦИОНАЛНИЯ ИНОВАЦИОНЕН ФОНД
ПУСНИФ – 2016 г.

2016 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I.	ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ И РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНАТА ПОМОЩ	4
II.	ЦЕЛ НА ФОНДА	4
III.	ПРЕДМЕТ НА ФОНДА. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНАТА ПОМОЩ.....	4
IV.	ПРИНЦИПИ ЗА РАБОТА НА ФОНДА	5
V.	ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА НА ФОНДА	6
	➤ <i>Управителен орган. Основни положения.....</i>	<i>6</i>
	➤ <i>Функции на Управителния съвет.....</i>	<i>6</i>
	➤ <i>Звено за контрол.....</i>	<i>7</i>
	➤ <i>Изпълнителен орган. Основни положения.....</i>	<i>8</i>
VI.	ОРГАНИЗИРАНЕ И АДМИНИСТРИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА ПО ФИНАНСОВАТА СХЕМА „ПОДПОМАГАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА И ОРГАНИЗАЦИИТЕ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ЗНАНИЯ“	10
VII.	СЕКРЕТАРИАТ, ЕКСПЕРТИ ОТ ЗОУФ, НЕЗАВИСИМИ ЕКСПЕРТИ, НАБЛЮДАТЕЛИ.....	12
	➤ <i>Секретариат.....</i>	<i>12</i>
	➤ <i>Експерти ЗОУФ.....</i>	<i>13</i>
	➤ <i>Независими експерти.....</i>	<i>13</i>
	➤ <i>Наблюдатели.....</i>	<i>14</i>
VIII.	БЮДЖЕТ, ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ИЗДРЪЖКА НА ДЕЙНОСТТА НА ФОНДА	14
IX.	ПОДПОМАГАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА И ОРГАНИЗАЦИИТЕ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ЗНАНИЯ В РАМКИТЕ НА КОНКУРСНА СЕСИЯ ПО НИФ	15
	➤ <i>Бенефициери/Кандидати .....</i>	<i>15</i>
	➤ <i>Научноизследователски развойни проекти.....</i>	<i>16</i>
	➤ <i>Специфични изисквания към проектите и кандидатите.....</i>	<i>17</i>
	➤ <i>Интензитет на помощта .....</i>	<i>21</i>
	➤ <i>Проверка за двойно финансиране.....</i>	<i>22</i>
	➤ <i>Допустими разходи .....</i>	<i>23</i>
	➤ <i>Третиране на Данък добавена стойност.....</i>	<i>24</i>
X.	СЪЩЕСТВЕНО И НЕСЪЩЕСТВЕНО ИЗМЕНЕНИЕ НА ПРОЕКТА.....	25
	➤ <i>Съществени и несъществени изменения в техническата част (Приложение 2) на проекта.....</i>	<i>25</i>
	➤ <i>Несъществени изменения в бюджета на проекта на бенефициер/координатор или партньор/ри.....</i>	<i>25</i>
	➤ <i>Съществени изменения в бюджета на проекта на бенефициер (координатор или партньор/ри).....</i>	<i>26</i>
	➤ <i>Максимален размер на БФП .....</i>	<i>30</i>

➤ Процедура за избор на доставчици	30
XI. УСЛОВИЯ И КРИТЕРИИ ЗА ИЗБОР И ОЦЕНКА. ПРОЦЕДУРНИ ПРАВИЛА ЗА ИЗБОР И ОЦЕНКА	31
➤ 1. Иновативност на проекта.....	31
➤ 1.1. Релевалентност на поставения проблем и иновативност на предложеното решение.....	31
➤ 1.2. Ефикасност на подхода.....	32
➤ 2. Икономическа перспективност	32
XII. КОНКУРСНА ДОКУМЕНТАЦИЯ.....	33
➤ Оценка в конкурсната сесия.....	33
➤ Класиране на проектите	35
➤ Оценка и поддръждане на проектите по инициативата ЕВРИКА и съвместна програма Евростар.....	36
XIII. КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ	37
XIV. КОНФИДЕНЦИАЛНОСТ.....	37
XV. РЕД ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА СХЕМАТА ЗА ПОДКРЕПА НА ИНОВАТИВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ – НАЦИОНАЛЕН ИНОВАЦИОНЕН ФОНД.....	38
XVI. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА СКЛЮЧВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА МЕЖДУ АГЕНЦИЯТА (ФИНАНСИРАЩАТА ИНСТИТУЦИЯ) И БЕНЕФИЦИЕРА (КАНДИДАТ С КЛАСИРАН ПРОЕКТ) ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО СХЕМАТА „ПОДПОМАГАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА И ОРГАНИЗАЦИИТЕ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И РАЗПОРСТРАНЕНИЕ НА ЗНАНИЯ“	39
➤ Договор за финансиране на проект по Фонда.....	39
➤ Изисквания при изпълнението на проектите	41
➤ Отчитане изпълнението на проект	41
➤ Технически отчет.....	41
➤ Финансов отчет	42
➤ Мониторинг.....	43
➤ Решение на Агенцията по представен отчетен доклад на бенефициера за етап на проекта	44
➤ Частично одобрение на техническия отчет на бенефициера.....	45
➤ Допълнителна независима техническа експертиза за изпълнението на етап.....	46
➤ Отчитане на крайния резултат по проекта.....	47
➤ Плащане на БФП за одобрен етап	48
➤ Спиране изпълнението на проект.....	51
➤ Възстановяване на недължимо платени и надплатена БФП и лихви.....	51
➤ Предсрочно отчитане изпълнението на етап на проект	52
XVII. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ В РАМКИТЕ НА ИНИЦИАТИВАТА ЕВРИКА/СЪВМЕСТНА ПРОГРАМА „ЕВРОСТАРС 2“. 52	52
XVIII. АДМИНИСТРИРАНЕ НА НЕРЕДНОСТИ ПО НИФ	54
ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ.....	54
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ.....	57

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ И РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНАТА ПОМОЩ

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Тези правила уреждат организацията, принципите, механизмите на управлението и дейността на Националния иновационен фонд, наричан по-нататък "Фонд".

(2) Фондът е създаден в съответствие с Решение на Министерски съвет № 723 от 8 септември 2004 година за приемане на Иновационна стратегия на Република България и мерки за нейната реализация, изменена с Решение № 385 от 22.05.2006 г.

(3) Чрез изпълнение на дейностите по Фонда в периода 2016-2020г. ще се реализират целите, заложи в Иновационна стратегия за интелигентна специализация на Република България 2014-2020 г.

II. ЦЕЛ НА ФОНДА

Чл. 2. (1) Основната цел на Фонда е насърчаване на научноизследователската и развойната дейност за повишаване конкурентоспособността на предприятията. Пряката цел на Фонда е да насърчи реализацията на научноизследователски развойни проекти, инициирани и реализирани в предприятията, с цел разработване на нови или усъвършенствани продукти, процеси или услуги, насочени към засилване на икономическата ефективност, повишаване на иновативния потенциал и технологичното равнище на предприятията, увеличаване на частните инвестиции за тях, повишаване динамиката на иновационните процеси.

(2) Фондът насърчава разработването на иновации по научноизследователски и развойни проекти, като финансира иновации, които не достигат до пазара.

(3) За целите на настоящите правила, **Иновацията** е нов продукт/услуга или технология или значително подобрен продукт, услуга или технология, които биха създали пазарни предимства и повишили конкурентоспособността на предприятията. Критериите за оценка на предложената за разработване иновация, допустимите дейности и разходи за финансиране от фонда, се уреждат в настоящите правила. Фондът финансира разработването на иновации, които не трябва да достигат до готов пазарен продукт.

III. ПРЕДМЕТ НА ФОНДА. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНАТА ПОМОЩ

Чл. 3. (1) Фондът насърчава разработването на иновации, като съфинансира изпълнението на научноизследователските и развойни проекти.

(2) Фондът може да реализира други мерки за разработването на иновации, залегнали в Иновационна стратегия за интелигентна специализация, когато това е възложено.

(3) Фондът има за предмет и всяко друго подпомагане, което е възложено и което ще се съобразява с правилата за държавните помощи.

(4) Съфинансирането на изпълнението на научноизследователските и развойни /НИРД/ проекти се реализира в рамките на схемата „Подпомагане на научноизследователската и развойна дейност на предприятията и организациите за научни изследвания и разпространение на знания“, наричана по нататък „схемата“.

Схемата съфинансира НИРД проекти чрез :

1. Набиране и оценка на проектни предложения в рамките на конкурсна сесия по Националния иновационен фонд, сключване на договори за финансиране на одобрените проекти и мониторинг на изпълнението им.

и

2. Водене на преговори за сключване на договори за финансиране на проектни предложения в рамките на Инициативата Еврика/Съвместна програма ЕВРОСТАРС 2, сключване на договори за финансирането им и мониторинг на изпълнението им.

ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНАТА ПОМОЩ

Чл. 4. (1) Приложимият режим на държавна помощ по отношение на схемата „Подпомагане на научноизследователската и развойна дейност на предприятията и организациите за научни изследвания и разпространение на знания“ е Регламент (ЕО) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година, относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187/26.06.2014 г.) и по-специално чл. 25 от него.

(2) Схемата „Подпомагане на научноизследователската и развойна дейност на предприятията и организациите за научни изследвания и разпространение на знания“ се прилага след съгласуване на Правилата за управление на средствата на Националния иновационен фонд по чл. 9 от Закона за държавните помощи и след получаване на становище за съответствие от министъра на финансите.

(3) За целите на законодателството в областта на държавните помощи бенефициерите и партньорите-предприятия във всички случаи се считат за получатели на държавна помощ. Когато партньор по проекта е организация за научни изследвания и разпространение на знания, последната ще се счита за предприятие, респективно за получател на държавна помощ, само ако финансирането по проекта обхваща стопанските дейности (в случаите когато организацията извършва и стопанска дейност).

(4) Средствата по схемата, предоставени от ИАНМСП с цел изпълнението на одобрен проект за научноизследователски и развоен проект, насочен към постигане на определени резултати, представляват безвъзмездна финансова помощ и държавна помощ по смисъла на § 1. от допълнителните разпоредби на Закона за държавните помощи.

IV. ПРИНЦИПИ ЗА РАБОТА НА ФОНДА

Чл. 5. (1) Дейността на Фонда се основава на принципите на прозрачност и публичност и се осъществява на конкурсен принцип при равнопоставеност на кандидатите.

(2) Правото на интелектуална собственост върху продуктите и резултатите, както и свързаните с тях права на достъп, получени при изпълнението на проект, финансиран от Фонда, принадлежат на кандидата, а при съвместни проекти се разпределят между различните сътрудническите си партньори по начин, който отразява адекватно техните дейности по проекта, вноски и съответни интереси. При съвместни проекти разпределението на правата на интелектуална собственост върху продуктите и резултатите, както и свързаните с тях права на достъп се урежда в Споразумението за сътрудничество между партньорите.

(3) При администриране дейността на Фонда, Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия, наричана по нататък Агенцията, може да използва документите и информацията по финансираните от Фонда проекти, без с това да нарушава правата, посочени в предходната алинея.

(4) Агенцията има правото да разпространява резултатите от индустриалните научни изследвания на научни или технически конференции, да публикува в научни и технически списания или информационни масиви със свободен достъп или посредством безплатен софтуер или софтуер с отворен изходящ код, стига това да не нарушава правата на интелектуална собственост.

V. ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА НА ФОНДА

УПРАВИТЕЛЕН ОРГАН. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ.

Чл. 6. (1) Управителният орган на Фонда е Управителният Съвет (УС). Той се състои от 5 члена, в това число и председателят. Министърът на икономиката определя и назначава състава на Управителния съвет със своя заповед.

(2) Председател на Управителния съвет е ресорният на Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия заместник-министър на икономиката, определен със заповед на министъра на икономиката.

(3) Членове на Управителния съвет по право са и:

1. Представител на Министерството на финансите, определен от Министъра на финансите;

2. Представител на Министерство на икономиката;

3. Изпълнителният директор на ИАНМСП;

4. Изпълнителният директор на Българската агенция за инвестиции.

(4) Министърът на икономиката отправя писмена покана до министъра на финансите за определяне на негов представител в Управителния съвет.

ФУНКЦИИ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ

Чл. 7. (1) Управителният съвет на Фонда извършва дейността си при спазване на всички общи и специални разпоредби на общностното законодателство в областта на държавните помощи, българското законодателство, на нормативните актове на Министерски съвет и на министъра на икономиката, настоящите Правила и Правилник за дейността на Управителния съвет при усвояване и управление на средствата по национален иновационен фонд, утвърден от Министъра на икономиката.

(2) Управителният съвет на Фонда:

1. Контролира изпълнението на взетите от него решения и спазването на настоящите Правила;

2. Прави мотивирано предложение пред министъра на икономиката за утвърждаване и промени на Правилата за управление на средствата на Националния иновационен фонд;

3. Одобрява и предлага за утвърждаване от министъра на икономиката проект на Бюджета и Годишната план сметка за разходите и издръжката на НИФ за всяка следваща календарна година до края на месец юни на текущата година;

4. Утвърждава допустимата/допустимите област/области за кандидатстване, които ще бъдат подпомагани от Фонда през съответната сесия, когато те са по-малко от четирите допустими области по чл. 20 от ПУСНИФ ;
5. Обявява началото всяка конкурсна сесия, като в обявлението за откриване на сесията се посочват допустимата/допустимите за финансиране област/области;
6. Осъществява взаимодействие и координация с Фонд „Научни изследвания“, Оперативна програма „Наука, образование и интелигентен растеж“ и Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“;
7. Прави предложения до министъра на икономиката по въпроси, свързани с управлението на Фонда и дава тълкувателни становища във връзка с Правилата за управление на средствата на Фонда;
8. Управителният съвет на Фонда утвърждава Правилника за оценка на проектни предложения по схемата /правилата за кандидатстване и оценка на проектните предложения/ и последващ мониторинг на проектите, предложени от изпълнителен директор на Агенцията;
9. Утвърждава промени в Правилника за оценка на проектни предложения по схемата /правилата за кандидатстване и оценка на проектните предложения/ и последващ мониторинг на проектите, предложени от изпълнителния директор на Агенцията;
10. Утвърждава Правила за дейността на Звеното за контрол, внесени от Изпълнителния директор на Агенцията;
11. Дава тълкувателни становища във връзка с правилата за кандидатстване и оценка на проектните предложения и последващ мониторинг на проектите;
12. Утвърждава състава на звеното за контрол по чл. 8 от настоящите правила.
13. Прави предложение пред министъра на икономиката за утвърждаване на списък на независимите експерти, които ще извършват техническата, икономическата оценка на проектните предложения и финансовата оценка на бюджета на проектните предложения и ще участват в мониторинга на проектите по НИФ, инициативата Еврика/програма Евростарс 2;
14. Прави предложение пред министъра на икономиката относно определяне механизма на изчисление на възнаграждението и определяне размера на ставката на възнаграждението на независимите експерти, подпомагачи Секретариата, независимите експерти извършващи оценката на проекти в рамките на конкурсните сесии на Фонда, инициативата Еврика/програма Евростарс 2, на независимите експерти участващи в мониторинг на проектите и даването на допълнителна експертиза и на членовете на Звеното за контрол;
15. Утвърждава протокола с класирането или го връща на изпълнителния директор с указания за отстраняване на нарушенията, ако констатира допуснати нарушения при процедурата за оценка;
16. Приема и одобрява периодичните и годишните отчети за административното управление на средствата на Фонда, представени от изпълнителния директор на Агенцията;
17. Изготвя Правилник за дейността на УС на Националния иновационен фонд /Преложение № А към настоящите правила/ и го представя за утвърждаване от Министъра на икономиката.

ЗВЕНО ЗА КОНТРОЛ

Чл. 8. (1) Звеното за контрол на фонда е постоянно действащ независим орган, който се състои от трима редовни члена.

(2) Съставът на звеното за контрол се състои от трима одитори, като единият е Одитор по качеството, който следи постигането на индикаторите, дейностите и напредъка, а

другите двама са финансист-одитори. Одиторите се избират след проведен публичен конкурс за избор на одитори, проведен от Изпълнителния орган.

(3) Съставът на звеното за контрол на фонда се утвърждава от УС на фонда.

(4) Звеното за контрол на Фонда извършва контрол на всички проектни предложения, както и на проектите по НИФ, инициативата Еврика/програма Евростарс 2 по време на тяхното изпълнение, съгласно „Правила за дейността на Звеното за контрол“, като:

- Контролът на проектните предложения се извършва текущо, по време на административната, техническата, икономическата и финансова оценка на проектните предложения;

- Контролът на отчитането на проектите в изпълнение се извършва текущо, при извършването на технически и финансов мониторинг на всеки етап.

(5) При поискване от председател на УС, Изпълнителен директор на ИАНМСП или Секретариат, Звеното за контрол извършва проверка на проектни предложения/проекти и дава мотивирано становище до Председател на УС, Изпълнителен директор и Секретариат за законосъобразното приложение на правилата при извършването на оценката/мониторинга и препоръки за отстраняване на допуснатите нарушения.

(6) Звеното за контрол осъществява контрол по предоставянето на държавна помощ и възстановяването на помощта, както и по всички произтичащи задължения от Закона за държавните помощи и Правилника за прилагане на Закона за държавните помощи.

(7) Редът и условията за извършване на проверките от страна на Звеното за контрол е уреден в „Правила за дейността на Звеното за контрол“. Правилата се изготвят от Изпълнителния орган и утвърждават от УС на НИФ.

(8) За дейността си членовете на Звеното за контрол на фонда имат право на възнаграждение, което се изплаща от бюджета на Фонда в размер, определен от министъра на икономиката.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ОРГАН. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 9. (1) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия е администратор на държавната помощ, отпусната от бюджета на Фонда.

(2) Изпълнителният директор на Агенцията осигурява ресурсно и организационно дейността на Фонда в рамките на утвърдения от първостепенния разпоредител бюджет.

Чл. 10. (1) Изпълнителният директор на Агенцията:

1. Администрира цялостната дейност на Фонда в съответствие с общностното законодателство в областта на държавните помощи, българското законодателство, на нормативните актове на Министерски съвет и на министъра на икономиката, заповедите на Министъра на икономиката, решенията на Управителния съвет на Фонда и настоящите Правила;
2. Внася за разглеждане пред УС на НИФ проект на Правила за управление на средствата на Националния иновационен фонд (ПУСНИФ);
3. Предлага за утвърждаване от УС на Фонда проект на Правилника за оценка на проектни предложения по схемата и проект на Процедурата за последващ мониторинг на проектите и предприема мерки за публикуването им на интернет страницата на Агенцията/Министерството на икономиката;

4. Разглежда Протокола за класиране на проектните предложения, съдържащ класираните и некласираните проектни предложения /Протокол за класиране/ и ако са спазени правилата за извършване на оценка го представя за одобряване на УС на НИФ;
5. При констатирано нарушение на Правилника за оценка на проектните предложения по схемата връща Протокола за класиране на Секретариата с указания за отстраняване на нарушенията;
6. Ако при следващо представяне на Протокола за класиране отново констатира нарушение Правилника за оценка на проектни предложения по схемата, по своя преценка - връща отново Протокола на Секретариата или изисква при необходимост становище от страна на Звеното за контрол или сам отстранява допуснатото нарушение, като окончателното класиране се изготвя съобразно отстраненото нарушение;
7. Когато е изискано становище, въз основа на становището на Звеното за контрол, връща на Секретариата Протокола за класиране на проектните предложения с указания за отстраняване на допуснатите нарушения. Указанията се основават изцяло или частично на препоръките на Звеното за контрол;
8. При указание на УС на НИФ връща Протокола за класиране на Секретариата за отстраняване на допуснатите нарушения по време на оценката;
9. След одобряване на Протокола за класиране от УС на Фонда, утвърждава Протокола и издава Решение за класиране на проектните предложения в рамките на конкурсната сесия;
10. Сключва договори за финансиране с одобрените кандидати, представили необходимите документи преди сключване на договорите.
11. Изготвя периодични и годишни отчети за административното управление на средствата на Фонда и ги внася в Управителния съвет. Отчетите включват: анализ и резултати от конкурсната сесия, отчет за финансовото състояние на средствата по Фонда след сключване на договорите за финансиране с одобрените кандидати за съответната сесия, изводи и препоръки с практическо значение за дейността на Фонда;
12. Внася в Управителния съвет мотивирани предложения за промени в Правилата за управление на средствата на Фонда, Правилника за оценка на проектни предложения по схемата и Процедурата за административно и финансово отчитане на проектите по НИФ;
13. Предлага на УС на НИФ проект на Бюджета и Годишната план сметка за разходите и издръжката на НИФ за всяка следваща календарна година до края на месец юни на текущата година;
14. Прави предложение за свикване на заседание на Управителния съвет до председателя на Управителния съвет;
15. Създава и поддържа регистър на предоставените чрез средства от Фонда държавни помощи на електронен и на хартиен носител, както и досие на проектите, които са получили финансиране от Фонда. Съхранява всички приложими правила за кандидатстване, оценка и мониторинг на проектните предложения, постъпилите проектни предложения, документацията по оценката и сключването на договорите на проектните предложения, сключените договори, технически и финансовите отчети на сключените договори, както и всички други документи, изготвени в изпълнение на правилата за отчитане за

период от 10 години от датата на предоставяне на последната помощ по схемата „Подпомагане на научноизследователската и развойна дейност на предприятията и организациите за научни изследвания и разпространение на знания“;

16. Определя със своя заповед реда за извършване на мониторинг на проектите, финансирани от Фонда;
17. Определя със своя заповед „Процедура за разглеждане на постъпили възражения“ от страна на кандидатите и бенефициерите;
18. Определя със своя заповед „Процедура за администриране и докладване на нередности при усвояване и управление на средствата на Национален иновационен фонд“;
19. Определя реда за подбор на независимите експерти и прави предложение към Управителния съвет на списъка на независимите експерти, които ще извършват техническата, икономическата и финансова оценка на бюджета на проектите предложения и ще извършват експертизи по мониторинга на проектите. В списъка се включват независимите експерти, избрани след публична и прозрачна процедура за подбор на експерти;
20. Организира и провежда въвеждащо обучение на участниците и независимите експерти в оценителния процес и мониторинг във връзка с Правилата за кандидатстване и оценка на проектни предложения и Процедурата за административно и финансово отчитане на проект по НИФ;
21. Организира информационни кампании за дейността на Фонда и провеждането на конкурсни сесии;
22. Публикува ПУСНИФ, както и всяка извършена следваща промяна в тях, на интернет страницата на ИАНМСП, в раздел „Национален иновационен фонд“. В този раздел се публикуват и процедури, приложения и други документи, свързани с кандидатстването и изпълнението на проекти по НИФ;
23. Създава на интернет страницата на Агенцията, в Раздел „Национален иновационен фонд“ рубрика „Често задавани въпроси“. В тази рубрика публикува отговори на често задавани въпроси, ясно обособени по конкурсни сесии и мониториране;
24. Организира и координира дейностите по разпространението на информация и участието на Република България в инициативата Еврика и програмите към нея;
25. Отговаря за изпълнението на поетите ангажименти от българска страна, предвидени в двустранния договор между правителството на Република България и Секретариата на Еврика.
26. Осигурява прозрачност на предоставените държавни помощи съобразно действащото европейско и българско законодателство по държавните помощи.

(2) Изпълнителният директор на Агенцията може да възложи изцяло или отчасти своите правомощия по тези правила на заместник-изпълнителния директор на Агенцията.

VI. ОРГАНИЗИРАНЕ И АДМИНИСТРИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА ПО ФИНАНСОВАТА СХЕМА ЗА ПОДКРЕПА НА ИНОВАТИВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Чл. 11. (1) Изпълнителният директор на Агенцията определя със своя заповед в рамките на административната структура на Агенцията, Звено за оперативно

управление на Фонда /ЗОУФ/. В заповедта се определят членовете на ЗОУФ и се определят функциите на всеки един от тях.

(2) Звеното за оперативно управление на Фонда в Агенцията:

1. Подпомага изпълнителния директор на Агенцията в административното управление на Фонда, като осъществява оперативната дейност на Фонда в съответствие с действащото законодателство, Правилата за управление на средствата на Фонда, решенията на Управителния съвет на Фонда и на изпълнителния директор на Агенцията;
2. Обезпечава разпространяването на информация за Фонда и за провеждането на конкурсните сесии, включително разпространяването на информация, относно възможностите за финансиране на проекти в рамките на инициативата Еврика/програма Евростарс 2;
3. Обезпечава работата и поддържането на регистри на предоставените чрез средства от Фонда държавни помощи на електронен и на хартиен носител и съхраняването на всички приложими правила за кандидатстване, оценка и мониторинг на проектните предложения, постъпилите проектни предложения, документацията по оценката и сключването на договорите на проектните предложения, сключените договори, технически и финансовите отчети на сключените договори, както и всички други документи, изготвени в изпълнение на правилата за отчитане за период от 10 години от датата на предоставяне на последната помощ по схемата „Подпомагане на научноизследователската и развойна дейност на предприятията“;
4. Обезпечава дейността на фонда по отношение на инициативата Еврика, като подпомага Секретариата на ЕВРИКА при синхронизирането на финансирането на проект между различните участници в консорциума за реализация на проекта, извършва оценката за допустимост съобразно насоките за оценка за допустимост по инициатива Еврика/програма Евростарс 2, както и съгласно правилата за финансиране по Фонда, осъществява мониторинг и контрол на изпълнението на сключените договори с бенефициерите по проектите, включително на проекти в рамките на инициативата Еврика/програма Евростарс 2;
5. Осигурява административно и технически дейността на Независимите експерти, които извършват последващия мониторинг на проектите в изпълнение;
6. Разработва „Правилника за оценка на проектни предложения по схемата „Процедура за административно и финансово отчитане на проекти по НИФ“ по предварително обявените критерии, както и съответните формуляри и приложения, които се утвърждават от УС, след внасяне от Изпълнителния директор на ИАНМСП;

(3) ЗОУФ проверява и обработва всички сигнали за нередности, съгласно „Процедура за администриране и докладване на нередности при усвояване и управление на средствата на Национален иновационен фонд“. Процедурата за администриране и докладване на нередности при усвояване и управление на средствата на Национален иновационен фонд е неразделна част от схемата за помощ.

(4) ЗОУФ проверява и обработва всички постъпили възражения, съгласно „Процедура за разглеждане на постъпили възражения от страна на кандидати и бенефициенти във връзка с конкурсните сесии на Национален иновационен фонд“.

VII. СЕКРЕТАРИАТ. ЕКСПЕРТИ ОТ ЗОУФ. НЕЗАВИСИМИ ЕКСПЕРТИ. НАБЛЮДАТЕЛИ.

Секретариат

Чл. 12. (1) Секретариатът е помощен орган, който подпомага изпълнителния директор на Агенцията при извършването на оценката и мониторинг на проекти по НИФ, инициатива Еврика/програма Евростарс 2.

(2) Секретариатът се състои от един председател, двама заместник председатели, секретар и резервни експерти, които заместват председателя, двамата заместник председатели и секретаря при отсъствие от тяхна страна. Съставът на Секретариата се определя и утвърждава от УС по предложение на Изпълнителния директор на Агенцията.

(3) Председателят, заместник председателите, секретарят на Секретариата и резервните експерти са служители на изпълнителния орган или служители на Министерство на икономиката (МИ).

(4) Секретариатът организира техническата, икономическата и финансовата оценка на проектните предложения, съгласно правилата за кандидатстване и оценка на проектните предложения.

(5) Секретариатът разпределя проектните предложения за техническа и икономическа оценка на независимите експерти от списъка с независими експерти, утвърден от Министъра на икономиката, съобразно тяхната професионална квалификация и в съответствие с тематиката на проектното предложение. Секретариатът разпределя проектните предложения за финансова оценка на бюджета на независимите експерти от списъка с независими експерти, утвърден от Министъра на икономиката, съобразно тяхната професионална квалификация.

(6) С цел подпомагане при възникнала необходимост, Секретариатът има право да предложи на Изпълнителния директор да се наемат независими експерти, които са доказали се специалисти в научните среди или центрове на познанието /БАН, университети, институти и други/. Тези експерти дават становище до Секретариата относно разпределянето за оценка и мониторинг на проектните предложения и проектите на независимите експерти за оценка и мониторинг, които ще се финансират от Фонда, както и становища по повод възникнали казуси във връзка с оценката за административно съответствие и допустимост, техническата, икономическата и финансовата оценка на бюджетите на проектните предложения, проверката за двойно финансиране преди сключването на договорите с одобрените проектни предложения и извършването на мониторинга на изпълнението на проектите.

(7) Секретариатът обобщава резултатите от извършената административна, техническа, икономическа и финансова оценка от страна на експертите и подготвя Протокол с класиране на проектните предложения, до размера на одобрения от УС бюджет на Фонда и резервни проектни предложения, с който обосновано предлага за финансиране класираните проекти, както и бюджетната рамка на договорите за финансиране. Към протокола като приложение се представят подадените проектни предложения (вкл. представените допълнителни документи), формулярите от оценката за административно съответствие и допустимост, формулярите от техническата и икономическата оценка и финансовата оценка на бюджета, списъците с допуснатите и недопуснатите до техническа и финансова оценка, списъкът с класираните проекти с одобрената БФП, Регистърът на постъпилите и проверени за административно съответствие и допустимост проектни предложения и Регистърът на проектните предложения, преминали техническа, икономическа оценка и финансова оценка на бюджета.

(8) Председателят на Секретариата трябва да притежава необходимата квалификация и професионална компетентност в администрирането и управлението на проекти, за да

осигури коректното прилагане на Правилника за оценка на проектните предложения по схемата и безпрепятствено протичане на оценителния процес.

Експерти от ЗОУФ

Чл. 13. (1) Експертите от ЗОУФ извършват оценката за административното съответствие и допустимост на проектните предложения.

(2) Експертите от ЗОУФ се определят със заповед на ръководителя на Изпълнителния орган, в която се регламентират подробно възложените им дейности в процедурата по оценяване на проектните предложения.

(3) Ръководител ЗОУФ разпределя проектните предложения за оценка за административно съответствие и допустимост на експертите от ЗОУФ, определени със заповед на Изпълнителен директор.

Независими експерти

Чл.14. (1) Независимите експерти се избират от Секретариата от списъка с независими експерти, утвърден от Министъра на икономиката, съобразно тяхната професионална квалификация и в съответствие с тематиката на проектните предложения. Независимите експерти:

1. Разглеждат и оценяват постъпилите в рамките на конкурсната сесия по НИФ проектни предложения, съгласно предварително определените критерии за оценка. Извършват оценката на проектните предложения в рамките на инициативата Еврика (включително по програма Евростарс 2), съгласно ангажиментите от българска страна, изпълнявани от ИАНМСП;

2. Участват при провеждането на срещи за промяна на бюджет на проектни предложения по НИФ, инициатива Еврика/програма Евростарс 2;

3. При необходимост подпомагат Агенцията при провеждане на срещи за корекции на бюджет на проектни предложения и сключването на споразумения с българските участници в проекти одобрени от „групата на високо равнище“ на ЕВРОСТАРС 2, обявени от Секретариата на ЕВРИКА;

4. Предоставят експертизи за установяване на обстоятелства, анализ и оценки (включително при извършването на мониторинга) на проекти по НИФ, инициатива Еврика/програма Евростарс 2.

(2) Независимите експерти, извършващи техническата и икономическата оценка на проектните предложения, следва да бъдат професионално утвърдили се специалисти от индустриални и научни сектори, съответстващи на тематика на подадените проекти. Те трябва да имат опит в управлението и оценката на проекти, както и знания и опит в някои от следните области:

а) изследвания в релевантни научно-технически области;

б) трансфер на технологии и иновации;

в) икономически анализ;

г) познаване на Наръчника на Фраскати, издание на Организация за икономическо сътрудничество и развитие, 2015 г. (OECD (2015), Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities, OECD Publishing, Paris.)

д) познаване на Наръчника от Осло, издание на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, 2005 г. (Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data, 3rd Edition).

(3) Независимите експерти, извършващи финансовата оценка на бюджета следва да имат опит в оценката/управлението/изпълнението или мониторинга на проекти.

(4) За дейността си независимите експерти имат право на възнаграждение, което се изплаща от бюджета на Фонда в размер, определен от министъра на икономиката.

Наблюдатели

Чл. 15. (1) В процеса на наблюдение на оценката на проектните предложения се включват наблюдатели.

(2) Наблюдателите се определят от УС на Фонда, който определя и възложените им дейности в процеса на наблюдение на оценката.

(3) Наблюдателите са служители на изпълнителния орган или на Министерство на икономиката (МИ).

(4) Наблюдателите трябва да притежават необходимата квалификация и професионална компетентност за следене на коректното протичане на оценителния процес.

VIII. БЮДЖЕТ, ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ИЗДРЪЖКА НА ДЕЙНОСТТА НА ФОНДА

Чл. 16. Бюджетът на Националния иновационен фонд е част от бюджета на ИАНМСП, а бюджетът на ИАНМСП е част от бюджета на Министерство на икономиката.

(1) Фондът се финансира от:

1. Ежегодна субсидия от държавния бюджет;
2. Финансово участие на Европейската общност за проектите по Евростарс 2.

(2) Средствата на Фонда се изразходват за:

1. Безвъзмездна финансова помощ за договори в изпълнение по Национален иновационен фонд;
2. Безвъзмездна финансова помощ за договори в изпълнение по Евростарс 2;
3. Издръжка на дейностите на Фонда;
4. Годишна вноска за пълноправното членство на България в инициативата ЕВРИКА.

(3) Издръжката на дейностите на Фонда включва:

1. Възнаграждения с включени осигуровки за сметка на осигурителя, на:
  - 1.1 Външните независими експерти, извършващи техническа, икономическа и финансова оценка на проектните предложения;
  - 1.2 Външните одитори от Звеното за контрол;
  - 1.3 Членовете на секретариата;
  - 1.4 Външните независими експерти, извършващи технически мониторинг на проектите в изпълнение;
2. Възнаграждения, с включени осигуровки за сметка на осигурителя, за управление и администриране на Фонда от ЗОУФ;

3. Разходи за информационно осигуряване и популяризиране на Фонда, Еврика и Евростарс 2;
4. Разходи за обучение на бенефициерите, независимите експерти и експертите от ЗОУФ във връзка с точното прилагане на правилата за кандидатстване и отчитане на проектите по НИФ и спазване на националното и общностното законодателство в областта на държавните помощи.
- (4) Средният годишен бюджет за държавната помощ на схемата „Подпомагане на научноизследователската и развойна дейност на предприятията и организациите за научни изследвания и разпространение на знания“, администрирана от Агенцията, не може да превишава левовата равностойност на 150 млн. евро. Годишният бюджет на НИФ не може да превишава: 10 млн. лв. – за 2016 г. , 10 млн. лв. – за 2017 г. , 10 млн. лв. – за 2018 г., 10 млн. лв.- за 2019 г., 10 млн.лв. – за 2020 г.“
- (5) Общият процент за издръжка на дейностите по схемата е в размер на 8 процента от субсидията за съответната година от държавния бюджет за схемата, който е част от бюджета на Министерство на икономиката. Годишната издръжка се разпределя по основни направления, както следва:
- 40% - за възнаграждения на независимите експерти извършващи оценки на проектните предложения и мониторинг на проектите в изпълнение, секретариата и Звеното за контрол на НИФ;
- 27% - за управление и администриране на Фонда-ЗОУФ;
- 10% - за осигуровки за сметка на осигурителя;
- 23% - за дейностите за информационно осигуряване и популяризиране на Фонда, инициатива Еврика/програма Евростарс 2, обучение на бенефициерите, независимите експерти и експертите от ЗОУФ.
- (6) ЗОУФ изготвя и предлага на Изпълнителния Директор проект на Бюджета края на месец юни на текущата година. Бюджетът за разходите и издръжката на НИФ за всяка следваща календарна година се приема от УС на НИФ и се предлага за утвърждаване от Министъра на икономиката.
- (7) Изменения на утвърдения бюджет по ал.4 се извършват по реда на приемането му и при спазване на правилата в областта на държавните помощи.
- (8) Процентът на годишната издръжка на фонда може да се променя на база експертна оценка на развитието на проектите, приложимостта и пазарните резултати от тяхното изпълнение.
- (9) Експертната оценка по ал. 8 ще бъде междинна /по средата на изпълнение на проектите/ и окончателна, след приключване на всяка отделна сесия. За резултатите от извършената експертна оценка се изготвят мониторингови доклади.

IX. ПОДПОМАГАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА И ОРГАНИЗАЦИИТЕ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ЗНАНИЯ В РАМКИТЕ НА КОНКУРСНА СЕСИЯ ПО НИФ

Бенефициери/Кандидати

Чл. 17. (1) Допустим кандидат за финансиране по конкурсна сесия на НИФ по схемата е предприятие – регистриран в България търговец по смисъла на Търговския закон или

еквивалентно лице по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейския съюз.

(2) Допустим партньор за изпълнение на проект по схемата може да бъде предприятие - търговец по смисъла на Търговския закон или еквивалентно лице по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейския съюз и/или организация за научни изследвания и разпространение на знания от държава-членка на Европейския съюз. Организацията за научни изследвания и разпространение на знания следва да има статут на юридическо лице.

(3) При проекти с участието на партньори, предприятието (едно от предприятията при проект с повече от един партньор предприятие) е координатор, има статут на кандидат в конкурсната сесия и подава конкурсната документация (включително изискуемата за партньор по реализирането на проекта). Агенцията изпраща исканията за допълнителни документи и/или разяснения до кандидата, включително когато се изискват документи за партньора, и кандидатът е длъжен да осигури представянето им пред ИАНМСП.

(4) При съвместни проекти между предприятия е допустимо участието само на едно стартиращо предприятие.

Научноизследователски развойни проекти

Чл. 18. (1) **Научноизследователските развойни проекти** са съсредоточени върху технологичното развитие на нови продукти, технологии и услуги или върху съществено усъвършенстване на съществуващи продукти, технологии или услуги. Всяко предложение се оценява до колко то се явява новост. По отношение на помощите за проекти за научноизследователска и развойна дейност, финансират се части /дейности или задачи/ от научноизследователския проект, които попадат в една от следните категории:

а) индустриални научни изследвания

б) експериментално развитие.

Не се допуска финансиране по проекта на цялостно развитие, стигащо до готов пазарен продукт или услуга.

(2) Когато един проект обхваща различни задачи, всяка задача следва да бъде квалифицирана като попадаща в категориите „индустриални научни изследвания“, „експериментално развитие“. Класификацията в дадена категория не е задължително да се извършва по хронологичен ред, като се разгръща последователно във времето започвайки от „индустриални научни изследвания“ към дейности, по-близки до пазара. Съответно задача, която се провежда на по-късен етап от проекта, може да се определи като „индустриално научно изследване“. По подобен начин дейност, която се провежда на по-ранен етап, може да представлява „експериментално развитие“.

(3) Квалификацията на различните задачи/дейности е необходимо да бъде съобразена с Наръчника на Фраскати, издание на Организация за икономическо сътрудничество и развитие, 2015 г. (OECD (2015), Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities, OECD Publishing, Paris.) и Наръчника от Осло, издание на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, 2005 г. (Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data, 3rd Edition).

Специфични изисквания към проектите и кандидатите

Чл. 19. (1) Фондът не финансира проекти, с които се заявяват за предоставяне помощи:

- в сектора на рибарството и аквакултурите, уредени с Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент(ЕО) № 104/2000 на Съвета (1);
- предоставени в сектора на първично производство на селскостопански продукти;
- за преработка и продажба на селскостопански продукти, когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на тези продукти, които се изкупуват от първичните производители или се предлагат на пазара от съответните предприятия;
- за преработка и продажба на селскостопански продукти, когато помощта е обвързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;
- за улесняване на закриването на неконкурентоспособни въглищни мини в съответствие с Решение 2010/787/ЕС на Съвета;

(2) Фондът не финансира проекти, съдържащи класифицирана информация, съгласно Закона за защита на класифицираната информация.

(3) Фондът не финансира проекти в частта на разходите, която вече е финансирана с публични средства или ресурси на ЕС или държава членка. В случай на установено такова финансиране, проектното предложение не се отхвърля, но на финансиране подлежат само нефинансираните с публични средства или ресурси дейности/разходи. Кандидатът/всеки партньор при съвместни проекти следва да декларира, че дейностите, за които кандидатства не са финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет или бюджета на Общността.

(4) Фондът не финансира проекти, при които допустимият дял на планираните разходи за амортизационни отчисления в перо „Разходи за инструменти и оборудване“ на всеки участник поотделно надвишава 60 % от общите планирани разходи в бюджета на съответния участник.

(5) Фондът не финансира проекти, за които помощта няма стимулиращ ефект. Помощта, отпускана за реализацията на научноизследователски и развоен проект, няма стимулиращ ефект, ако работата или дейността по проекта са започнали преди подаване на заявлението за участие.

(6) Приема се, че помощта има стимулиращ ефект, ако бенефициерът е подал писмено заявление за помощ до съответната държава членка преди работата по проекта или дейността да е започнала. Заявлението за участие съдържа поне следната информация:

- а) наименование и големина на предприятието;
- б) описание на проекта, включително неговата начална и крайна дата;
- в) местонахождение на проекта;

г) списък с разходите по проекта;

д) вид на необходимата помощ (в случая безвъзмездни средства) и размера на публичното финансиране, необходимо за проекта.

(7) Ако предприятието, кандидатстващо за БФП (включително предприятие партньор) упражнява едновременно дейност в секторите, посочени в чл. 19 (1) първо и второ тире, и кандидатства за дейности, попадащи в допустимата тематична област за финансиране, финансирането по тази процедура се предоставя само за дейностите, осъществявани в допустимата тематична област за кандидатстване, като кандидата/партньора/бенефициера следва да води отделна счетоводна отчетност, която да гарантира отделяне на дейностите и/или разграничаване на разходите, така че дейностите в горепосочените сектори да не се ползват от финансирането, предоставено по настоящата процедура.

(8) Ако проектно предложение попада в допустима тематична област за финансиране, но попада и под забранителния режим по ал. 1, проектното предложение се отхвърля.

Чл. 20. (1) Допустими за финансиране от фонда са проекти от следните тематични области:

1. Мехатроника и чисти технологии;
2. Информационни и комуникационни технологии и информатика;
3. Индустрия за здравословен живот и Биотехнологии;
4. Нови технологии в креативните и рекреативните технологии.

(2) По решение на УС в определена конкурсна сесия може да не се финансират проектни предложения от всички тематични области. В тези случаи за конкурсната сесия може да определят една или повече от областите по ал. 1, по които ще се финансират проекти. УС може да определя максимален финансов лимит за всяка една от допустимите области по ал. 1 от определения общ бюджет на НИФ. Определените лимити се вписват и в обявлението за конкурсната сесия, ако такива са приети. В случай, че в рамките на конкурсната сесия по дадена тематична/и област/и е достигнат определеният лимит за поемане на задължения по сключени договори, а по друга/и тематична/и област/и е останал свободен лимит, след решение на УС на НИФ е допустимо използването на свободния лимит в друга/и тематична/и област/и.

(3) По решение на УС, за всяка конкурсна сесия може да определя максимален финансов лимит за поемане на задължения за сключване на договори със стартиращи предприятия и максимален финансов лимит за поемане на задължения за сключване на договори с предприятия, които не са стартиращи. В случай, че в рамките на конкурсната сесия е достигнат определеният лимит за поемане на задължения по сключени договори със стартиращи предприятия, а за сключване на договори с предприятия, които не са стартиращи, е останал свободен лимит, след решение на УС на НИФ е допустимо използването на свободния лимит за сключване на договори с предприятия, които не са стартиращи. В случай, че в рамките на конкурсната сесия е достигнат определеният лимит за поемане на задължения по сключени договори с предприятия, които не са стартиращи, а за сключване на договори със стартиращи предприятия, е останал свободен лимит, след решение на УС на НИФ е допустимо използването на свободния лимит за сключване на договори със стартиращи предприятия.

(4) В тематична област Мехатроника и чисти технологии се включват:

1. производство на базови елементи, детайли, възли и оборудване, вграждани като част от мехатронен агрегат или самостоятелно съставляващи такъв агрегат;

2. машиностроене и уредостроене, вкл. части, компоненти и системи, с акцент върху транспорта и енергетиката;
3. инженеринг, реинженеринг и продължаване на жизнения цикъл на индустриални машини, уреди и системи;
4. системи за автоматизирано и софтуерно подпомагано управление с приложение в производството ;
5. вграждане на ВЕИ в роботизирани системи с изкуствен интелект;
6. създаване на съвременни информационни комплекси за автономни енергийни системи;
7. роботика и автоматизация на процеси, в т.ч. 3-D моделиране на роботизирани автоматизирани системи;
8. проектиране и производство на високо-технологични продукти и/или участие в над-национална производствена верига, вкл. в аеро-космическата индустрия;
9. био-мехатроника;
10. интелигентни системи и уреди, „интелигентни домове“ – „интелигентни градове“;
11. чисти технологии с акцент върху транспорта и енергетиката (съхранение, спестяване и ефективно разпределение на енергия, електрически превозни средства и еко-мобилност, водород-базирани модели и технологии, безотпадни технологии, технологии и методи за включване на отпадъчни продукти и материали от производства в други производства).

(5) В тематична област „Информационни и комуникационни технологии и информатика“ се включват:

1. производства, особено Fables и нови подходи за дизайн и/или асемблиране;
2. ИКТ подходи в машиностроене, медицина и творчески индустрии (във връзка с другите три тематични области), вкл. дигитализация на културно-историческо наследство, развлекателни и образователни игри, „инбедид“ софтуер;
3. 3D дигитализация, визуализация и прототипиране;
4. Big Data, Grid and Cloud Technologies;
5. безжични сензорни мрежи и безжична комуникация/управление;
6. езикови технологии;
7. уеб, хибридни и "native" приложения, уеб базирани приложения за създаване и експлоатиране на нови услуги и продукти;
8. използване на нови възможности във връзка с аутсорсинг и ИКТ-базирани услуги и системи.

(6) В тематична област „Индустрия за здравословен живот и Биотехнологии“ се включват:

1. методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти);
2. производство на специализирани храни и напитки (бебешки и детски, „космически“ храни);

3. производство на инструменти, оборудване, консумативи за медицинска и дентална диагностика и терапия и/или участие в наднационална производствена верига;
4. персонална медицина, диагностика и индивидуална терапия, лечебни и лекарствени форми и средства;
5. медицински и лечебен туризъм с акцент върху възможностите за персонализация (немасов, а персонален туризъм);
6. нанотехнологии в услуга на медицината;
7. биотехнологии с пряко приложение за здравословен начин на живот;
8. „сини“ технологии и приложение на нови методи и технологии в устойчивото ползване на речни и морски ресурси;
9. производство на инсталации за добиване на екологично чиста електроенергия и промишлена вода;
10. зелена икономика.

(7) В тематична област „Нови технологии в креативните и рекреативните технологии се включват“:

1. културните и творческите индустрии (*според дефиниция на ЕК*: архитектура, архивно дело и библиотекарство, артистично занаятчийство, аудио-визуални форми (филми, ТВ, видео игри и мултимедия), културно наследство, дизайн, вкл. моден дизайн, фестивали, музика, сценични и визуални изкуства, издателска дейност, радио);
2. компютърни и мобилни приложения и игри с образователен, маркетинг и/или развлекателен характер;
3. алтернативен (селски, еко, културен и фестивален) и екстремн туризъм и спорт (за стимулиране на несезонен, немасов, а постоянен нишов туризъм);
4. производство на стоки и съоръжения с пряко приложение в тези сфери (напр. национални (регионални) носии, велосипеди, стени за катерене и др. стоки за алтернативни и екстремни спортове, костюми, декори, материали за исторически възстановки, специализирана екипировка и оборудване, печатни издания).

(8) Ограничението по ал. 1 за допустимите области за финансиране не се прилага за български участник по проект , одобрен от Групата на високо равнище на инициативата ЕВРИКА по програма Евростарс 2.

Чл. 21. Фондът не финансира:

- (1) предприятие, срещу което е издадено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което помощта се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар.
- (2) дейности, свързани с износа за трети страни или други държави членки, а именно дейности, които са пряко свързани с изнесените количества, с изграждането и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи във връзка с износа.
- (3) проекти, зависещи от използването на местни вместо вносни стоки.
- (4) помощи на предприятия в затруднено положение.

Чл. 22. Продължителност на проектите и етапите.

1. Продължителността на научноизследователски развойни проекти е **до 18 месеца**.
2. Всеки бенефициер сам определя продължителността на етапите, като максималната продължителност на един етап не може да надхвърля една година от датата на влизане в сила на договора.

Интензитет на помощта

Чл. 23. (1) Интензитетът на помощ, изчислен на основата на допустимите разходи по проекта **за всеки бенефициер/участник** /Илюстрирана в Таблица 1/, **не може** да надхвърля:

- (а) 50% от допустимите разходи за индустриални научни изследвания;
- (б) 25% от допустимите разходи за експериментално развитие;

(2) Интензитетите на помощта за индустриални научни изследвания и експериментално развитие могат да бъдат увеличени, като достигнат 80% от допустимите разходи, както следва:

- (а) с 10% за средни предприятия;
- (б) с 20% за малки предприятия;
- (в) с 15%, ако е изпълнено едно от следните условия:

(в).1 Проектът включва ефективно сътрудничество:

(в).1.1. между предприятия с участието на поне едно МСП или се осъществява в поне две държави членки или в държава членка и договаряща страна по Споразумението за ЕИП и нито едно от предприятията не поема повече от 70% от допустимите разходи

или

(в).1.2. между едно предприятие и една или повече организации за научни изследвания и разпространение на знания, която поема най-малко 10% от допустимите разходи и разполага с правото да публикува резултатите от собствените си научни изследвания.

Таблица 1

Интензитет на помощта за научноизследователски развойни проекти

Интензитет на помощта	Проекти за научноизследователска и развойна дейност					
	Индустриални научни изследвания			Експериментално развитие		
	Малко предприятия	Средно предприятия	Голямо предприятия	Малко предприятия	Средно предприятия	Голямо предприятия
1. Интензитет на помощта	50%	50%	50%	25%	25%	25%
2. Увеличение на интензитета						

2.1 за малко предприятие	20%	X	X	20%	X	X
2.2 за средно предприятие	X	10%	X	X	10%	X
2.3 за ефективно сътрудничество	10%	15%	15%	15%	15%	15%
Всичко Интензитет на помощта до 80%	80%	75%	65%	60%	50%	40%

(3) Посочените интензитети в ал. 1 и ал. 2 (включително в таблица 1.) са максимално допустимите за съответните допустими разходи за предприятието/ организацията за научни изследвания и разпространение на знания, реализиращи проекта.

(4) При финансовата оценка на бюджета на проектното предложение се извършва проверка на максимално допустимия интензитет на безвъзмездната финансова помощ. При констатирано наущение се налага корекция в посока намаление.

(5) Ако се констатира, че дейности, които са заявени за финансиране са финансирани с публични средства или ресурси на ЕС или държава членка в това число държавни и минимални помощи, предвидените средства за финансирането им се заличават служебно от бюджета на проекта. Държавната помощ по схемата не може да се натрупва с други държавни и минимални помощи за същите допустими разходи.

(6) ИАНМСП извършва проверка за статута на предприятията, заявили надбавка за малко и средно предприятие и ефективно сътрудничество, както и за наличието на условията за ефективно сътрудничество.

Проверка за двойно финансиране

Чл. 24. (1) Проверка за двойно финансиране се извършва на дейностите и разходите, разписани във всяко проектно предложение и във всеки технически и финансов отчет за съответния етап от изпълнение на договор за финансиране на координатор и партньор/и по НИФ, инициатива Еврика/програма Евростарс 2.

(2) Със заявлението за кандидатстване задължително се подава декларация за държавни/минимални помощи и финансиране/ нефинансиране от други източници.

(3) Проверката за двойно финансиране се извършва:

1. При проверка за административно съответствие и допустимост на проектното предложение;

2. По време на техническа и финансова оценка на проектите, когато е това е възложено ;

3. Преди сключване на договор за финансиране;

4. При извършване на технически и финансов мониторинг, след приключване на всеки етап от изпълнението на съответния проект.

(4) Детайлните разпоредби за извършване на проверки за двойно финансиране се разписват в правилата за кандидатстване и оценка на проектни предложения и процедурата за административно и финансово отчитане на проекти.

ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

Чл. 25. Допустими разходи – Общи положения

(1) Допустимите разходи са само разходи по дейности за „индустриални научни изследвания“ и „експериментално развитие“. Не могат да се планират разходи само за „индустриални научни изследвания“.

(2) Планираните допустими разходи следва да са необходими за изпълнението на проекта, да са съотнесими с фазите и дейностите по изпълнение на проектите и да отговорят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефективност и ефикасност на вложените средства.

(3) допустимият дял на разходите за персонал по научноизследователски развоен проект може да бъде до 70 % от общата стойност на разходите на целия проект. Делът на разходите за персонал в бюджета на партньор, който е организация за научни изследвания и разпространение на знания (научен институт или висше училище и др.), може да бъде до 90% при условие, че по отношение на общия бюджет на целия проект се спазва изискването, допустимият дял на разходите за персонал да бъде до 70% от общата стойност на проекта.

(4) Организацията за научни изследвания и разпространение на знания поема най-малко 10% от допустимите разходи по проекта.

(5) Да са планирани в бюджета на проекта.

(6) Да бъде планирано извършването им след датата на подписване на договора за финансиране или началната дата за стартиране на проекта, която изрично е уговорена с договора за финансиране на проекта.

(7) Допустими разходи по проект, които подлежат на одобрение и финансиране от Агенцията след приключване на отделен етап от изпълнение на проекта, са тези които отговарят едновременно на следните изисквания:

1. Да са извършени съгласно настоящите правила и принципите на финансиране на проектите, уредени в тях;
2. Да бъдат разпределени и отчетени по конкретна категория изследователски и развойни дейности за научноизследователски и развойни проекти;
3. Да са планирани в бюджета на проекта;
4. Да са действително извършени и платени от бенефициера или от партньорите по проекта след влизане в сила на договора за финансиране;
5. Отчетените разходи и БФП за отделен етап от изпълнението на проекта да са в рамките на договорените разходи и БФП за същия етап;
6. Да са извършени и платени с първични счетоводни документи, издадени само в рамките на съответния етап на изпълнение на проекта, с изключение на разходите за материали и консумативи;
7. Отчитаните допустими разходи за материали и консумативи за втори и всеки следващ етап от изпълнението на проекта, може да са извършени и платени с първични счетоводни документи с дата, по-ранна от началната дата на отчитания етап на изпълнение на проекта, но в рамките на предходния етап;

8. Детайлните правила за отчитане изпълнението на проекти се разписват в Процедура за административно и финансово отчитане на проекти;
  9. Да са обособени счетоводни сметки /подсметки/ по видове разходи, специално открити за проекта, които да са включени в утвърден от ръководството на предприятието индивидуален сметкоплан. Извършените разходи по проекта се осчетоводяват по откритите обособени сметки/подсметки;
  10. Отчитането и одобряването на допустимите разходи, планирани в бюджета на съответен проект, се извършва въз основа на Процедура за административно и финансово отчитане на проекти по НИФ;
  11. Всички разходи, които не отговарят на изискванията за допустимост, са недопустими.
- (9) За проектите по съвместна програма Евростарс 2 под обща стойност на разходите на целия проект, съгласно изискването на ал.3, се има предвид стойността на проекта за българския участник. Ако участниците от българска страна са повече от един, правилото важи за всеки участник поотделно.
- (10) Изискването по ал. 4 не важи по проекти с български участник по програма Евростарс 2 .

ТРЕТИРАНЕ НА ДАНЪК ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Чл. 26. (1) Бенефициерът/координаторът и партньора/ите/ определят начисления данък върху добавената стойност по получени доставки на стоки и/или услуги, или извършени плащания в изпълнение на проект, финансиран по НИФ, в следните две категории:

- 1.1 Възстановим данък добавена стойност;
- 1.2 Невъзстановим данък добавена стойност.

(2) Бенефициерът определя данък върху добавената стойност за възстановим (недопустим разход за финансиране от НИФ) или като невъзстановим данък върху добавената стойност (допустим разход за финансиране от НИФ) съобразно Общите правила на Сертифициращия орган по Оперативните програми и указанията на Министерството на финансите. Бенефициерът определя данък върху добавената стойност за възстановим (недопустим разход за финансиране от НИФ) при наличието едновременно на следните условия:

2.1 Бенефициерът е регистрирано по ЗДДС лице, с изключение на случаите, когато е регистриран по чл. 97а, чл. 99 и чл. 100, ал. 2 по ЗДДС (регистрация при доставка на услуги и регистрация при вътреобщностно придобиване), и доставчикът на стоките и/или услугите, необходими за изпълнението на проект по НИФ, също е регистрирано по ЗДДС лице. Бенефициерът е данъчно задължено лице и при изпълнение на дейността, за която са предназначени получените доставки на стоки и/или услуги в изпълнение на проект, финансиран по НИФ, извършва независима икономически дейност по смисъла чл. 3 от ЗДДС;

2.2 Получените доставки на стоки и/или услуги в изпълнение на проект, финансиран по НИФ, са облагаеми доставки, по които е начислен данък върху добавената стойност, и:

2.2.1 доставките на стоки и/или услуги, финансирани по НИФ, се използват за целите на извършвани от бенефициерът облагаеми доставки, за които съгласно чл. 69 от ЗДДС той има право на приспадане на данъчен кредит за начисления му данък;

или

2.2.2 доставките на стоки и/или услуги, финансирани по НИФ, се използват, както за извършване на доставки, за които лицето има право на приспадане на данъчен кредит, така и за доставки или дейности, за които няма такова право. Данъкът за доставките на стоки и/или услугите, финансирани по НИФ, по отношение на който бенефициерът има право на частичен данъчен кредит по реда на чл. 73 от ЗДДС, се счита за възстановим данък върху добавената стойност до размера на частичния данъчен кредит.

(3) Бенефициерът определя данък върху добавената стойност като невъзстановим данък върху добавената стойност (допустим разход за финансиране от НИФ), когато:

3.1 Бенефициерът не е регистриран по ЗДДС;

3.2 Бенефициерът е регистрирано по чл.97а, чл.99 и чл.100, ал.2 по ЗДДС (регистрация при доставки за услуги и регистрация при вътреобщностно придобиване);

3.3 Бенефициерът е регистрирано лице по ЗДДС на основание, различно от посочените в т.3.2 и доставките на стоки и/или услугите, финансирани по НИФ, са предназначени за:

3.3.1. извършвани от бенефициера освободени доставки на стоки и/или услуги по глава четвърта от ЗДДС;

или

3.3.2. безвъзмездни доставки на стоки и/или услуги;

3.3.3. дейности, различни от независимата икономическа дейност по смисъла на чл.3 от ЗДДС.

3.4 Бенефициерът е регистрирано лице по ЗДДС на основание, различно от посочените в т.3.2, и правото на приспадане на данъчен кредит за получените доставки на стоки и/или услуги, финансирани по НИФ, не е налице на основание чл. 70, ал. 1, т. 4 и т. 5 от същия закон.

Х. СЪЩЕСТВЕНО И НЕСЪЩЕСТВЕНО ИЗМЕНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

Съществени и несъществени изменения в техническата част (Приложение 2) на проекта.

Чл. 27 (1) Съществени изменения в техническата част (Приложение 2) на проекта са всички промени в Приложение 2, които касаят смяна на експерти от екипа по проекта, заложените резултати за етап или проектни дейности (в това число и прехвърляне на дейности от един етап в друг).

(2) Всички изменения в техническата част (Приложение 2) на проекта, извън обсега на алинея 1 са несъществени.

(3) Всички съществени изменения се извършват със съгласието на Агенцията.

Несъществени изменения в бюджета на проекта на бенефициер /координатор или партньор/ри/

Чл. 28. (1) Всеки бенефициер/координатор и партньор/ри/, има възможност еднократно по време на изпълнение на проекта да прехвърля планирани средства между различните пера в бюджета на проекта в рамките на 10% от допустимите разходи, планирани в бюджета на всеки бенефициер/координатор и партньори/и/, с изключение на планираните разходи за персонал.

(2) Прехвърлянето може да се извърши при следните условия:

- 2.1 да не води до увеличаване на общия бюджет на проекта на отделния бенефициер/координатор и партньор/и/;
  - 2.2 да не нарушава максималните допустими дялове по отделните бюджетни пера, регламентирани в Правилата;
  - 2.3 да не води до създаване или заличаване на отделни бюджетни позиции в съответното бюджетно перо;
  - 2.4 да не води до увеличаване или намаляване на количествени параметри по отделните позиции в съответното бюджетно перо;
  - 2.5 да не води до промяна на дейности, наименования и др., които са планирани в бюджета и са били обект на оценка на бюджета на проекта на бенефициера;
  - 2.6 да се прехвърлят средства само от едно бюджетно перо „индустриално научно изследване“ /ИНИ/ в друго бюджетно перо „индустриално научно изследване“ и/или да се прехвърлят средства само от едно бюджетно перо „експериментално развитие“ /ЕР/ в друго бюджетно перо „експериментално развитие“;
  - 2.7 не води до превишаване на максимално допустимия интензитет по чл. 23.
- (3) Без ограничение могат да се прехвърлят единствено средства между позициите в рамките на едно и също бюджетно перо – от ИНИ в ИНИ и от ЕР в ЕР.
- (4) Замяна на основен участник, планиран в бюджета на бенефициер.
1. При невъзможност конкретен участник от основния персонал, планиран в бюджета на бенефициер, да участва в изпълнението на проекта, бенефициерът може да предложи на Агенцията да го замени с друг участник, зает по трудов договор/по договор за управление, ако ръководителят по проекта изпълнява дейностите по проекта по договора за управление. Тези промени за всеки етап не могат да се отнасят до повече от една трета от основния екип, планиран в бюджета на бенефициера /координатор или партньор/ри/. ЗОУФ разглежда постъпилото искане и при необходимост изисква становище от независимия експерт, като за решението на финансиращата институция уведомява бенефициера;
  2. В случаите, когато тази промяна е допустима, същата влиза в сила от датата, на която искането на бенефициера или координатора /когато проектът се изпълнява от повече от един участник/ е депозирано в деловодството на Агенцията. В случаите когато бенефициерът е посочил в искането си дата, по-късна от датата на входираното искане, за начална дата, от която влиза в сила искането се приема датата посочена в искането.
- (5) За извършените несъществени изменения не се сключва допълнително споразумение в договора за финансиране.

Съществени изменения в бюджета на проекта на бенефициер/координатор или партньор/ри/

Чл. 29. (1) Съществени изменения в техническата част и бюджета са всички изменения, които не се определят като несъществени, разписани в предходния член.

(2) Съществени са измененията в бюджета на проекта на бенефициер/координатор или партньор/ри/, които водят до основни промени в договорените приложения, неразделна част от договора за финансиране – приложения 2 и 3.

(3) Измененията на планираните разходи за персонал винаги се извършват със съществено изменение.

Чл. 30. Детайлните правила за определяне и извършване на съществени и несъществени изменения в бюджета на проект се разписват в Процедура за административно и финансово отчитане на проекти.

Чл. 31. Допустими разходи по отделни категории

Допустимите разходи с общите и специфичните изисквания се отнасят за проекти по Национален иновационен фонд, както и за проекти по инициатива Еврика/програма Евростарс 2.

Чл. 32. Общи изисквания

1. Персоналът по проекта се състои от основен и спомагателен персонал. В основния персонал се планират само имена и длъжности, които ще изпълняват основни дейности по отделни фази при изпълнението на съответния проект; Основният персонал по проекта включва длъжности, които попадат в категорията изследователи и/или технически персонал. Ръководните длъжности - ръководител на фаза и ръководител на проекта/екипа, също са част от основния персонал по проекта. Ръководителите на фазите и ръководителят на проекта/екипа по изпълнявани функции са изследователи като координират и ръководят изпълнението на проектните дейности/действието на изследователите, технически и помощния персонал по проекта.

2. Разходите за персонал включват: разходи за основен персонал разходи за спомагателен персонал;

3. Разходите за основен персонал се планират по отделни позиции с разписани в бюджета на проекта имена, длъжности, брой работни дни и дневни ставки. Тук се планират само имена и длъжности, които ще изпълняват основни дейности по отделни фази при изпълнението на съответния проект;

4. Работните дни за основен и спомагателен персонал се планират при 8 часов работен ден. За отделни лица, които ще работят при непълнен работен ден, работните часове се преизчисляват и се планират при 8 часов работен ден;

5. Дневните ставки на основния персонал, планирани в бюджета не могат да надхвърлят следните стойности, с включени разходи за осигуровки за сметка на осигурителя:

5.1. Ръководен персонал – до 160,00 лева;

5.2. Хабилитирани изследователи – до 140,00 лева;

5.3. Нехабилитирани изследователи – до 120,00 лева;

5.4. Технически персонал – до 70,00 лева;

6. Разходите за спомагателен персонал се планират като обща сума, по отделно в ИНИ и ЕР, чиято максимална стойност може да бъде до 25%, спрямо основните разходи за персонал. Спомагателният персонал включва помощен персонал, който ще извършва помощни дейности по проекта. Тук се планират разходи за труд на счетоводител, юрист и други, които подпомагат и са свързани с изпълнение на проекта. В общата сума за спомагателен персонал се планират разходите за персонал, който ще извършва помощни дейности, с включени осигуровки за сметка на осигурителя. Разходите за спомагателен персонал се отчитат по отделни лица, длъжности, брой работни дни, възнаграждение и осигуровки за сметка на осигурителя;

7. В изпълнението на съответен проект, основният и спомагателният персонал трябва да бъде назначен по основно трудово правоотношение или допълнително трудово правоотношение, в т.ч. и по чл. 110 или чл. 111 от Кодекса на труда. В случаите, когато ръководител на проекта е управител/изпълнителен директор на дружество с ограничена отговорност/ акционерно дружество – бенефициер или партньор по проекта, допустимо е функциите по проекта да се изпълняват и по договор за управление на дружеството.

8. Договорената ставка по бюджет се отнася за 8 ч. заетост на персонала. В случаите, когато работник участва в проекта на непълнен работен ден, при отчитане – отработените часове, следва да бъдат превърнати в отработени дни, като общия брой на отработените часове се разделя на обичайната продължителност на работния ден.

Чл. 33. Допустими разходи по бюджетни пера за научноизследователски и развойни проекти.

1. Разходи за персонал:

а) Разходи за персонал, в т.ч.: ръководител на проекта, изследователи, технически персонал и друг помощен персонал, доколкото те са ангажирани за съответния проект и съответната дейност;

б) разходите за основен и спомагателен персонал се планират поотделно за „индустриални научни изследвания“ и/или „експериментално развитие“;

в) допустимият дял на разходите за персонал по научно-изследователски развоен проект може да бъде до 70 % от общата стойност на разходите на целия проект. Делът на разходите за персонал в бюджета на партньор, който е организация за научни изследвания и разпространение на знания, може да бъде до 90% при условие, че по отношение на общия бюджет на целия проект се спазва изискването, допустимият дял на разходите за персонал да бъде до 70% от общата стойност на проекта;

2. Разходи за инструменти и оборудване

а) Разходите за дълготрайни материални /ДМА/ и нематериални активи /ДНМА/, планирани в бюджета на проекта, включват само разходите за начислените амортизационни отчисления за закупените дълготрайни материални /ДМА/ и нематериални активи /ДНМА/, съгласно определените в Закона за корпоративното подоходно облагане годишни амортизационни норми. Допустимият дял на планираните разходи за амортизационни отчисления в перо „Разходи за инструменти и оборудване“ на всеки участник поотделно не може да надвишава 60 % от общите планирани разходи в бюджета на съответния участник;

б) За закупуване по проект, финансиран по схемата, трябва да се планират за закупуване единствено нови, неупотребявани дълготрайни материални /ДМА/ и нематериални активи /ДНМА/;

в) Дълготрайните материални и нематериални активи, чиито амортизации са допустими разходи по проекта, следва да се използват единствено в стопанския обект, който получава помощта, да бъдат амортизируеми и да бъдат включени в активите на предприятието бенефициер/партньор;

г) Разходите за инструменти и оборудване по проекта, планирани в бюджета на проекта, включват само разходите за начислените амортизационни отчисления за закупените инструменти и оборудване, съгласно определените в Закона за корпоративното подоходно облагане годишни амортизационни норми;

д) Амортизационните годишни норми се определят еднократно по реда на Закона за корпоративно подоходно облагане, при изготвяне на бюджета на проекта;

е) Разходите за амортизация на ДМА и ДНМА се планират само за времето на използвания актив за изпълнение на съответния проект;

ж) За партньорите, бюджетни предприятия, които по силата на закон не начисляват амортизации, като допустими разходи за амортизации на дълготрайни материални /ДМА/, нематериални активи /ДНМА/, както и на инструменти и оборудване се планира в бюджета на проекта приспадащата се част от тяхната стойност, равна на амортизационните отчисления, определени по реда на Закона за корпоративно подоходно облагане;

з) Бенефициерът може да придобие собствеността върху планирани в бюджета дълготрайни материални и нематериални активи чрез покупка или чрез договор за финансов лизинг. Разходите за наем/оперативен лизинг на активи, инструменти и оборудване не са допустими за финансиране по Схемата. Придобиването на дълготрайни активи, при условията на договор за финансов лизинг е допустимо само с прехвърляне на собствеността върху активите с изтичането на договора за лизинг, но не по-късно от приключване на последния етап от изпълнението на проекта. Допустими разходи, извършени във връзка с лизингови операции, са единствено лизинговите вноски за всеки етап от изпълнение на проекта, които са дължими и платени в рамките на същия етап, до приключване на последния етап от изпълнение на проекта;

и) Разходи за доставка, монтаж, инсталиране, изпитване и въвеждане в експлоатация на инструментите и оборудването следва да бъдат включени в общата стойност на планираните за закупуване дълготрайни активи.;

3. Разходи за външни услуги

За разходи за външни услуги се считат: разходи по договори за възлагане на научни изследвания на принципа на сделката между несвързани лица, разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта;

а) Разходите за външни услуги се договарят с физически лица или юридически лица по реда на Закона за задълженията и договорите или Търговския закон;

б) Допустимият дял на разходите за външни услуги поотделно за всеки участник, може да бъде до 25% от общата стойност на разходите по бюджета на всеки участник /координатор и/или партньор/партньори/ по проекта;

в) Недопустимо е възлагането на външни услуги за следните дейности: изготвяне на отчети, управление на проекта, координиране на проекта, мониторинг на изпълнението. Не се признават за допустими разходи за външни услуги, чийто резултат от изпълнението им води до изработка на активи.

4. Разходи за материали и консумативи

В това перо могат да се планират единствено нови, неупотребявани материали и консумативи, които пряко са необходими за изпълнение на проекта.

Допустими разходи могат да бъдат вода, електроенергия и/или топлинна енергия само за проекти, за чието изпълнение те представляват поне 50% от общите разходи за материали и консумативи по бюджета на всеки бенефициер/координатор или партньор/ри/.

5. Разходи за командировки в чужбина

а) допустими са разходите за командировки в чужбина на основния персонал на бенефициера /координатор или партньор/, ангажиран с дейности по проекта и планиран в бюджета на проекта, доколкото разходите за командировка в чужбина са свързани с конкретна дейност по проекта, когато той включва партньори от други държави – членки на ЕС и се изпълнява на територията на повече от една държава членка. Ако проектът не включва партньори по проекта от други държави -членки, разходи за командировка в чужбина са недопустими;

б) допустими са разходите, съгласно Наредбата за командировки и специализация в чужбина;

в) разходи за командировки в чужбина са допустими за планиране в бюджета на проекта на всеки участник, ако същите са обосновани в техническата част на проекта.

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ

Чл. 34. (1) Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ за Научноизследователски и развойни проекти е до 500 000 лв. /петстотин хиляди лева/.

(2) Не е допустимо увеличаване на общия размер на договорената безвъзмездната финансова помощ след сключване на договора за финансиране на проекта.

Процедура за избор на доставчици

Чл. 35. (1) Преди извършване на доставка, планирана в бюджета на проекта се прави процедура за избор на доставчик, в случаите и при условията посочени по-долу.

(2) Процедурата за избор на доставчик се извършва:

2.1 от най-малко 3 оферти, бенефициерът/партньорът избира предложението с най-ниска цена;

или

2.2 от най-малко 3 оферти, бенефициерът/партньорът избира икономически най-изгодното предложение.

(3) Стойността на доставките се определя за всеки етап поотделно.

(4) Доставките се разделят на:

1. Доставки за инструменти и оборудване за всяка една позиция от това перо;

2. Доставки за материали и консумативи за всяка една позиция от това перо;

3. Предоставяне на външни услуги, в случаите на договори за възлагане на научни изследвания;

(5) По пера както следва:

5.1 По перо „Разходи за инструменти и оборудване“ - при закупуване на инструменти и оборудване, чрез покупко-продажба или чрез договор за финансов лизинг с договорено условие за прехвърляне на собствеността, със стойност на доставката равна или по-голяма от 30 000 лв., без включен данък добавена стойност, за всеки един бюджетен ред от това перо;

5.2 По перо „Разходи за материали и консумативи“ - при закупуване на материали и консумативи със стойност на доставката равна или по-голяма от 30 000 лв., без включен данък добавена стойност, за всеки един бюджетен ред от това перо;

5.3 По перо „Разходи за външни услуги“ – за всеки един бюджетен ред в който е вписана външна услуга, свързана с възлагане на научни изследвания независимо от стойността ѝ.

5.4 За доставка на електроенергия, топлоенергия и вода не се извършва избор на доставчик;

(6) Редът и условията на процедурата за избор на доставчик се разписва в Процедурата за административно и финансово отчитане на проекти по НИФ.

(7) В случаите, когато бенефициер/партньор има качеството на възложител по ЗОП, се прилагат разпоредбите на ЗОП относно начина на провеждане на избор на доставчик за съответната стойност на доставката/услугата. Процедурата за избор на доставчик

следва да бъде прозрачна, в достатъчна степен публична, недискриминационна и безусловна.

XI. УСЛОВИЯ И КРИТЕРИИ ЗА ИЗБОР И ОЦЕНКА. ПРОЦЕДУРНИ ПРАВИЛА ЗА ИЗБОР И ОЦЕНКА

Чл. 36. Проектите, с които се кандидатства за БФП трябва да отговарят на следните условия:

1. Капацитет на кандидата (и партньора/рите)
  - а) Кандидатът (и партньора/рите) имат организационен и технически капацитет да изпълнят дейностите по проекта;
  - б) Кандидатът (и партньора/рите) разполагат с подходящо оборудване, за да изпълнят предлагания проект;
  - в) Кандидатът (и партньора/рите) имат финансовия капацитет да съфинансират разходите по проекта. Изискуемите документи за доказване на финансовия капацитет и критериите за оценка се уреждат от Правилата за кандидатстване и оценка на проектни предложения;
2. Допустимост на проектната идея
  - а) проектът попада в една от допустимите области за конкурсната сесия и е съответствие с изискванията на чл. 19, ал. 1, 5, 6, 7, 8;
  - б) дейностите по проекта не включват цялостно развитие, стигащо до готов пазарен продукт/технология или услуга;
  - в) описанието на проекта е достатъчно подробно и позволява да се оценят качествата и да се наблюдава изпълнението на проекта.

Чл. 37. (1) Проектите, с които се кандидатства за БФП се оценяват по следните критерии:

1. Иновативност на проекта

1.1. Релевантност на поставения проблем и иновативност на предложеното решение

- а) Яснота и конкретика на целите и индикаторите за изпълнение на проекта; Връзка на индикаторите с целите на проекта;
- б) Доколко резултатите от проекта могат да доведат до постигане на ново и значимо научно или технологично постижение;
- в) Степен на новост на разработвания/разработваната с проекта продукт/технология/услуга. Разработваният/разработваната с проекта продукт/технология/услуга може да намери пазарна реализация или да се използват вътрешно от предприятието(а), участващо(и) в проекта;
- г) Допълнителни ползи за обществото - принос за опазване на околната среда (икономия на енергия и невъзобновяеми ресурси, намаляване на вредни емисии, повишаване ефективността при оползотворяването на отпадъци и т.н), повишаване на безопасността на работната среда и качеството на работните места, безопасността на труда и повишаване на здравето състояние на населението;
- д) Новата разработка води ли до промяна на съществуващата технология на производство, качеството на продукцията, която ще се произвежда в резултат на проекта, до намаляване на цената на производството, до

намаляване ресурсите – материали, енергия и др. **в резултат от изпълнението на проекта .**

1.2. Ефикасност на подхода

- а) Адекватност на предлаганата методология (доколко избраната методология съответства на целите на проекта);
- б) Правилно определяне и отчитане на научните и техническите рискове;
- в) Адекватност и реалистичност на работния план;
- г) Качество на партньорството (необходимост от партньорството, допълняемост на партньорите, създаване на основа за бъдещи сътрудничества между предприятия или между предприятия и организации за научни изследвания и разпространение на знания).

2. Икономическа перспективност

- а) Степен, в която проектът съответства на стратегическите планове за развитие на предприятието(а), участващо(и) в проекта;
- б) Конкурентни предимства на продукта/технология/услугата пред конкурентните продукти/технологии/услуги в национален или международен аспект;
- в) Наличие на пазарен потенциал на разработваните нови продукти или услуги;
- г) Реалистичност на плана за комерсиализация на резултатите от проекта;
- д) Принос за развитието и квалификацията на персонала;
- е) Ефективно управление на проекта и очаквана възвращаемост на направените разходи;
- ж) Принос за повишаване на експортния потенциал на предприятието(а), участващо(и) в проекта.

(2) Ако проектното предложение не отговаря на някое от условията по чл. 36, оценка за иновативност и икономическа перспективност (респективно финансова оценка на бюджета) не се извършва.

(3) Оценката по критериите иновативност и икономическа перспективност се извършва по точки. Относителната тежест на критериите иновативност е 60%, а на икономическа перспективност е 40%. Ако проектното предложение получи 0 /нула/ по някои от подкритериите по чл. 37, ал. 1, т. 1.1., буква „а“ или буква „в“ или чл. 37, ал. 1, т. 1.2., буква „а“ или буква „в“, то се отхвърля.

(4) Финансовата оценка на бюджета включва:

- проверка за допустимост и обосновааност на разходите;
- проверка правилно ли са калкулирани допустимите разходи по пера;
- съпоставяне на заключенията на независимите експерти, извършили техническа икономическата оценка на проектното предложение, по отношение допустимостта на планираните разходи (включително за случаите на заявени за финансиране дейности, които вече са финансирани с публични средства или ресурси на ЕС или държава членка) ;
- препоръки за служебна редукция на бюджета и/или за преговори по редукция на бюджета с кандидата;

(5) Финансиране получават всички проекти, получили минимум 60 % от максималния брой точки по всеки един от критериите иновативност и икономическа перспективност, според възможностите на бюджета на Фонда.

XII. КОНКУРСНА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Чл. 38. (1) Изискуемата конкурсна документация, процедурата и обхвата на оценката за административно съответствие и допустимост и техническата и икономическата оценка финансовата оценка на бюджета, допустимостта на изискване на допълнителни документи и разяснения се уреждат от Правилника за оценка на проектни предложения по схемата, разработен от Изпълнителния директор на Агенцията за всяка конкурсна сесия и утвърден от УС на фонда.

(2) Правилника за оценка на проектни предложения по схемата в конкурсната сесия, образеца на договор, който ще се подпише от Агенцията и Бенефициерите и всички изменения в тях се публикуват на интернет страницата на Министерството на икономиката и Агенцията, най-късно в деня, в който започва да тече срока за приемане на проектни предложения.

(3) Кандидатстването и сключването на споразумения с одобрените участници, отчитането и реализацията на проекти с българско участие в рамките на инициативата Еврика/програма Евростарс 2 се извършва по реда на ПУСНИФ – 2016, като се вземат предвид и се спазват всички относими разпоредби на ПУСНИФ – 2016 и Правилника за оценка на проектни предложения по схемата „Подпомагане на научноизследователската и развойна дейност на предприятията и организациите за научни изследвания и разпространение на знания“.

Оценка в конкурсната сесия

Чл. 39. (1) Оценката на постъпилите проектни предложения включва:

1. Оценка за административно съответствие и допустимост;
2. Техническа и икономическа оценка на проектното предложение;
3. Финансова оценка на бюджета.

Чл. 40. (1) Оценка за административно съответствие и допустимост се извършва от ЗОУФ.

(2) Ръководител ЗОУФ разпределя проектните предложения за оценка за административно съответствие и допустимост на експертите от ЗОУФ, определени със заповед на Изпълнителния директор на Агенцията.

(3) В случаите, когато му е възложено, Звеното за контрол извършва процедурни проверки на работата на експертите от ЗОУФ, като при констатирани нарушения на процедурните правила връща формуляра за оценка на ЗОУФ за отстраняване на несъответствията.

(5) Ако подаденото проектно предложение не отговаря на изискванията за административно съответствие, оценка за допустимост не се извършва.

(6) Проектните предложения, преминали успешно оценката за административно съответствие и допустимост, подлежат на техническа и икономическа оценка и финансова оценка на бюджета.

(7) Ръководител ЗОУФ предава периодично на Секретариата извлечение от списъка на кандидатите и проектните предложения, допуснати до участие в техническата и

икономическата оценка на проектните предложения, както и самите проектни предложения и списък на кандидатите и представените от тях проектни предложения, които не са допуснати до оценка.

Чл. 41. (1) Техническата и икономическата оценка на проектното предложение и финансовата оценка на бюджета на проекта се извършва от 3-ма външни независими експерти, като двама независими експерти извършват техническа оценка и икономическата оценка, а един независим експерт извършва финансова оценка на бюджета на проекта.

(2) Секретариатът разпределя проектните предложения за техническа икономическа и допълнителна оценка на независимите експерти от списъка с независими експерти, утвърден от Министъра на икономиката, съобразно тяхната професионална квалификация и в съответствие с проектното предложение. Секретариатът разпределя проектните предложения за финансова оценка на бюджета на независимите експерти от списъка с независими експерти, утвърден от Министъра на икономиката, съобразно тяхната професионална квалификация.

(3) Всеки експерт работи независимо и оценява предложения проект със съответната оценка по критериите за оценка, като я аргументира в посоченото за това място във формуляра за оценка. Секретариатът извършва процедурна проверка на работата и оценките на независимите експерти, като при констатирани нарушения на процедурните правила връща формуляра за оценка на съответния експерт за отстраняване на несъответствията. В случай на повторно констатиране на нарушения на процедурните правила от страна на независим експерт, Секретариатът определя друг независим експерт от списъка на независимите експерти утвърден от Министъра на икономиката, на който да бъде разпределено проектното предложение.

(4) В случай на различия в оценките на независимите експерти (извършващи техническата и икономическата оценка) с повече от 20 на сто, оценката се възлага на трети независим експерт, определен от Секретариата от утвърдения от Министъра на Икономиката списък на независимите експерти. В този случай общата оценка на експертите се изчислява средно аритметично на оценките, дадени от всички експерти, разгледали проекта. В случай на различия в оценките на независимите експерти, (извършващи техническата и икономическата оценка) когато единият експерт е дал 0 /нула/ точки по някои от подкритериите по чл. 37, ал. 1, т. 1.1., буква „а“ или буква „в“ или чл. 37, ал. 1, т. 1.2., буква „а“ или буква „в“, а другият не е, оценката се възлага на трети независим експерт, определен от Секретариата от утвърдения от Министъра на Икономиката списък на независимите експерти. В този случай проектът се приема или отхвърля при две еднакви оценки в зависимост от съвпаденето на оценката на третия експерт с оценката на един от другите двама експерти. При различия по отношение на препоръките за корекции на Приложение 2 се провежда среща между експертите с цел постигане на консенсус относно съдържанието на препоръките. При непостигане на консенсус, решение относно това какви да бъдат препоръките взема Секретариатът. В случай на различие в оценките на независимите експерти по критериите за допустимост (допустим/недопустим за по-нататъшна оценка), оценката се възлага на трети независим експерт, определен от Секретариата. В този случай, проектът се приема или отхвърля при две еднакви оценки, направени от оценяващите и по критерия – капацитет на кандидата и партньорите и допустимост на проектната идея, наличие/липса на стимулиращ ефект. Последното изречение се прилага и в случаите на различие при оценката от страна на независимите експерти за наличието/липса на ефективно сътрудничество.

(5) Към финансова оценка на бюджета на проекта се пристъпва след успешно преминалата техническа и икономическа оценка на проектното предложение. Оценката е

успешно преминава, когато проектното предложение отговаря на всички условия по чл. 36 и чл. 37, ал.1, 2, 3 и 5.

(6) Работата на независимите експерти, извършили техническа и икономическа оценка на съответното проектно предложение и финансова оценка на бюджета на проекта се приема от секретариата с надлежно оформен приемо-предавателен протокол.

(7) В случай на препоръки за корекции по бюджета или по техническата част от страна на независимите експерти, екип от технически/финансов експерт/експерти направил препоръката, съвместно с финансист от ЗОУФ провеждат среща с кандидатите, включително партньорите, преди класирането на проектите, с цел корекции на техническата и/или финансовата част от съответното проектно предложение.

(8) Звеното за оперативен управленен фонд отправя мотивирано предложение за корекции по техническата част и/или по бюджета до кандидатите, за чиито проектни предложения има препоръка от независим експерт. За резултатите от проведените преговори се изготвя протокол, подписан от двете страни. В случай, че кандидатът не се яви в срок за провеждане на преговори или се яви и не се постигне съгласие изцяло или отчасти на преговорите, техническата част или бюджетът на проектното предложение се коригира служебно, с изключение на разпределението на разходите и БФП по етапи, които се извършват от кандидатите.

(9) На основание на подписаните двустранни протоколи по предходната алинея, финансист от ЗОУФ извършват служебно корекции по бюджетите на всеки участник. Преразпределението на разходите и БФП по етапи се извършва от кандидатите.

Класиране на проектите и сключване на договори за финансиране на одобрените проектни предложения

Чл. 42. (1) Секретариатът обобщава резултатите от извършената административна, техническа и финансова оценка и подготвя Протокол за класиране на проектните предложения, в който се предлагат за некласиране неодобрените проектни предложения и за класиране одобрените проектни предложения. С Протокола се предлага класиране на одобрените проектни предложения до размера на одобрения от УС бюджет на Фонда и резервни проектни предложения. Протоколът съдържа подробни мотиви за дадените оценки за одобрени и отпаднали проектите, както и бюджетната рамка на договорите за финансиране. Към Протокола за класиране, като приложение се представят подадените проектни предложения (вкл. представените допълнителни документи), формулярите от оценката за административно съответствие и допустимост, формулярите от техническата и финансовата оценка, списъците с допуснатите и недопуснатите до техническа и финансова оценка, списъкът с класираните проекти с одобрените разходи и одобрената БФП, Регистърът на постъпилите и проверени за административно съответствие и допустимост проектни предложения и Регистърът на проектните предложения, преминали техническа и финансова проверка, списък на проектите, за които предлага коригиране на бюджетите с подробна обосновка и списък на проектните предложения, недопуснати до техническа, икономическа и финансова оценка (вкл. мотивите за недопускането до оценката). Изпълнителният директор на Агенцията разглежда Протокола за класиране, съгласно правомощията си по чл. 10 от настоящите правила.

(2) Всяко проектно предложение се оценява самостоятелно. В протокола за класиране Секретариатът вписва резултатите от проведената оценка, като предлага на изпълнителния директор да утвърди оценката за всяко едно проектно предложение. Секретариатът обобщава оценката за всички проектни предложения. В зависимост от

бюджета на фонда и получения брой точки, Секретариатът предлага на изпълнителния директор съответното проектно предложение за финансиране.

(3) Класираните и неклаираните кандидати се уведомяват писмено от Агенцията за резултатите от оценката в тридневен срок от издаване на решението от изпълнителния директор на Агенцията, като в случай на неклаиране се посочват мотивите за недопускане до класирането.

(4) Уведомлението, което се изготвя на основание предходната алинея, се изпраща на кандидатите с препоръчано писмо с обратна разписка или по факс, ако са посочили такъв. В случай, че кандидатът не може да бъде намерен на посочения от него адрес решението се поставя на таблото за обявления в сградата на Агенцията и кандидатът се счита за оповестен.

(5) След като бъде връчено решението за сключване на договор кандидатите/партньорите, чиито проектни предложения са одобрени в рамките на пет работни дни трябва да представят повторно:

5.1 удостоверение за липса на задължения към държавата по чл. 162, ал. 2, т.1 от ДОПК, издадено от НАП;

5.2 декларация за държавни/минимални помощи и финансиране/ нефинансиране от други източници.

(6) Удостоверението за липса на задължения, издадено от НАП, ще се приеме за валидно, ако е издадено не по-рано от 3 месеца, считано от деня на връчването на решението на кандидата/координатора.

(7) При непредставяне на изискуемите документи или непредставянето им в изискуемата форма в определенния срок, договор за финансиране на проект не се сключва.

(8) Преди подписване на договора за финансиране се извършва нова служебна проверка за наличие или липса на двойно финансиране от ЗОУФ.

(9) В случай, че одобрен за финансиране кандидат не представи документите по ал.3 или откаже сключването или не се яви в определения срок за сключването на договора, Изпълнителният директор на агенцията, съгласно решението на УС на НИФ, заменя отпадналия кандидат с друг кандидат отговарящ на изискването да е получил минимум 60 % от максималния брой точки по всеки един от критериите иновативност и икономическа перспективност, както и съобразно получения брой точки от оценката и разполагаемия бюджет.

Оценка и подреждане на проектите по инициатива ЕВРИКА и съвместна програма Евростарс

Чл. 43. (1) Оценката на проектни предложения в рамката на инициатива ЕВРИКА се извършва от Независим експерт, който подпомага Агенцията, като разглежда и оценява постъпилите проектни предложения в които участват български организации, съобразно разработена методология от Секретариата на ЕВРИКА – РАМ – Project Assessment Methodology.

(2) Оценката на проектите по програма Евростарс 2 за административното съответствие и допустимост, както и техническата и финансова оценка се извършва от Секретариата на Еврика, подпомаган от ЗОУФ.

(3) Проектите в рамките на инициативата Еврика и съвместна програма Евростарс 2 се финансират при спазване на всички относими правила на Регламент 651/2014 и

съответното прилагане на всички относими разпоредби за финансиране на научноизследователски и развойни проекти в рамките на конкурсна сесия по НИФ (ПУСНИФ-2016, Правилник за оценка,Процедурата за отчитане).

XIII. КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 44. (1) Всички ангажирани със създаването, управлението и функционирането на Фонда лица, както и техните съпруг, възходящи и низходящи по права линия и роднини по сребрена линия до втора степен включително нямат право да кандидатстват за финансиране от Фонда на техни проекти.

(2) Независими експерти, които са част от персонала по проект, участващ в дадена конкурсна сесия, не могат да извършват оценка или мониторинг на съответния проект в същата конкурсна сесия.

(3) Независим експерт по предходната алинея, който е участвал в оценката на проектно предложение и мониторинга на проект, финансиран от Фонда, няма право да използва идеи и информация от този проект.

(4) След запознаването със списъка на кандидатите (вкл. партньорите) и проектите, участващи в конкурс за финансиране от Фонда, всеки независим експерт и член на Звеното за контрол подписва декларация, че не е свързано лице по смисъла на Търговския закон с търговец, участващ като кандидат и/или партньор/ в конкурсната сесия или с лица от неговите управителни/контролни органи.

(5) В случай, че независим експерт е свързано лице по смисъла на Търговския закон с търговец, участващ в конкурса като кандидат и/или партньор- по проектното предложение или с лице от неговите управителни/контролни органи, след подаването от него на декларация в този смисъл, Секретариатът определя друг независим експерт, който да го замести в извършването на оценката на проекта. В случай, че член на Звеното за контрол е свързано лице по смисъла на Търговския закон с търговец, участващ в конкурса като кандидат и/или партньор по проектното предложение, или с лице от неговите управителни/контролни органи, след подаването от него на декларация в този смисъл, членът на Звеното за контрол се отстранява от проверката на съответното проектно предложение, съгласно „Правила за дейността на Звеното за контрол“.

(6) За лицата изпълняващи дейности по управлението и контрол на фонда, които заемат публични длъжности, се прилагат изискванията на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.

(7) Във всеки момент от оценяването при настъпване на промяна в декларираните обстоятелства независим експерт/Звеното за контрол следва да подаде декларация и да се оттегли от оценката на конкретен проект.

(8) Правилата за конфликт на интереси се прилагат съответно и при провеждането на мониторинга на проектите.

XIV. КОНФИДЕНЦИАЛНОСТ

Чл. 45. (1) Всички обстоятелства и данни свързани с кандидатите, конкурсната документация представляват служебна информация. Членовете на Управителния съвет на Фонда, служителите в администрацията на Министерството на икономиката, които обслужват работата на Управителния съвет, служителите в администрацията на Агенцията, привлечените външни независими експерти, членовете на Звеното за

Контрол, членовете на ЗОУФ и Секретариата са длъжни да не разпространяват служебната информация, станала им известна при или по повод на работата на Фонда.

(2) Административната, техническата и финансова оценка се осъществява в помещения осигурени от изпълнителния орган. Проектните предложения не се изнасят извън определените за оценка места. Независимите експерти осигуряват конфиденциалността на проверяваните от тях проектни предложения.

(3) Членовете на Управителния съвет на Фонда, служителите в администрацията на Министерството на икономиката, които участват в или обслужват работата на Управителния съвет, служителите в администрацията на Агенцията, привлечените външни независими експерти, членовете на Звеното за Контрол, членовете на ЗОУФ и Секретариата подписват декларация, че са запознати с настоящите Правила. Декларациите се депозират в Агенцията, завеждат се от деловодството, натоварено да обслужва Фонда и са част от документацията и архива на Фонда. Контролът по изпълнението на настоящата разпоредба се осъществява от изпълнителния директор на Агенцията.

(4) Разпоредбата на алинея първа не се отнася за резултатите от конкурсната сесия относно класираните кандидати и наименованието на техните проекти, размера на договорената и изплатената БФП, които са публични и се обявяват на интернет страницата на Министерството на икономиката и на Агенцията.

XV. РЕД ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА СХЕМАТА В РАМКИТЕ НА КОНКУРСНА СЕСИЯ НА НАЦИОНАЛЕН ИНОВАЦИОНЕН ФОНД

Чл. 46. (1) Редът за реализация на финансовата схема е:

1. Одобряване на на конкурсната документация;
2. Обявяване на конкурс за финансиране на проекти по смисъла на настоящите Правила и публикуване на обявата в два национални ежедневника и на интернет страницата на Министерството на икономиката и на Агенцията. В обявлението се посочват допустимите за финансиране области и максималният размер на финансиране за всяка една област (ако такъв е определен) и срока за подаване на проектни предложения;
3. Провеждане на национална информационна кампания;
4. Приемане на заявления за участие в конкурсна сесия на Фонда;
5. Оценка за административно съответствие и допустимост от страна на експерти от Звеното за оперативно управление на Фонда на представената конкурсна документация и допускане или недопускане на кандидатите за участие в техническата и икономическата оценка и финансовата оценка на бюджета;
6. Определяне от Секретариата на независими експерти за оценка на проектите в конкурсната сесия;
7. Оценка на проектите от независими експерти;
8. Провеждане на срещи с кандидати, когато е наложителна промяна на бюджетната рамка на проекта;
9. Представяне на доклад до изпълнителния директор на Агенцията, съдържащ извършеното подреждане на проектите, включително мотивите за всеки класиран и некласиран проект;
10. Утвърждаване с Решение от изпълнителния директор на Агенцията на предложените от Секретариата и одобрени от УС класирани и некласирани

проектите в конкурсната сесия и определяне в зависимост от възможностите на бюджета на Фонда проектите, които ще бъдат финансирани;

11. Писмено уведомяване на класираните и некласирани кандидати;
12. Подписване на договорите с класираните кандидати за предоставяне на БФП;
13. Определяне от Секретариата на независими експерти за целите на мониторинг и отчитане изпълнението на класираните проекти;
14. Наемане от изпълнителния директор на Агенцията на независим експерт за мониторинг на всеки конкретен проект;
15. Мониторинг и финансов контрол на изпълнението на проектите, които се финансират от Фонда;
16. Подписване на предавателно - приемателен протокол за приемане на крайния резултат и приключване на договорните отношения между Бенефициера и Агенцията;
17. Изготвяне на текущи доклади и на годишен доклад за оценка дейността на Фонда;
18. Извършване на външна независима оценка на дейността на Фонда.

XVI. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА СКЛЮЧВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА МЕЖДУ АГЕНЦИЯТА (ФИНАНСИРАЩАТА ИНСТИТУЦИЯ) И БЕНЕФИЦИЕРА (КАНДИДАТ С КЛАСИРАН ПРОЕКТ) ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО СХЕМАТА ПРИ ОБЯВЕНА КОНКУРСНА СЕСИЯ ПО ПРИ ОБЯВЕНА КОНКУРСНА.НАЦИОНАЛНИЯ ИНОВАЦИОНЕН ФОНД.

Договор за финансиране на проект по Фонда

Чл. 47. (1) С кандидат, чийто проект е класиран и е разрешено отпускането на БФП, се сключва договор за финансиране на проекта. С подписването на договора, класираният кандидат придобива качеството на бенефициер по смисъла на този раздел. За целите на общностното законодателство в областта на държавните помощи, държавната помощ се счита за получена от бенефициера от датата на подписване на договора за финансиране на проекта.

(2) Когато в проект участват няколко партньора, договорът за финансиране се сключва с координатора на проекта, който се счита за бенефициер по смисъла на този раздел и носи всички права и задължения на бенефициер по смисъла на този раздел. Координаторът е длъжен да разпределя получаваната БФП сред партньорите по проекта, съгласно сключеното между него и партньорите споразумение. В безвъзмездната финансова помощ, която се превежда на бенефициера/координатора/ се включват и средствата, които координаторът следва да преведе на партньора/рите по изпълнението на проекта.

(3) Договорът за финансиране по ал. 1 между Агенцията като Финансираща институция и бенефициера регламентира условията и редът, при които Агенцията предоставя БФП на бенефициера. Правото за получаване на БФП не може да бъде прехвърляно на друго лице.

(4) За начало на проекта се счита датата на подписване на договора за финансиране по ал. 1, освен ако в договора не е уредено друго. Договорът се сключва със срок до приключване на проекта, но за не-повече от 18 месеца.

(5) Приключване на договора е налице, когато Агенцията е приела крайния резултат на проекта, подписан е от Агенцията и бенефициера окончателен приемателно-предавателен протокол за приемане на този резултат и е извършено последното плащане по БФП.

(6) С договора за финансиране изрично се договарят:

6.1 общият размер на разходите и БФП по проекта;

6.2 общият размер на разходите и БФП за всеки етап от изпълнението на проекта;

6.3 продължителността на целия проект и на всеки етап, посочена в месеци;

(7) Изменения в договора за съответен етап по искане на бенефициера, могат да се извършват до един календарен месец преди приключване на същия етап.

(8) Разликата между договорените разходи/БФП и одобрените разходи/БФП след извършен мониторинг по приключил етап не може да се прехвърля за следващ етап/и.

(9) Приложенията, неразделна част към договора за финансиране по НИФ са Приложение 2 - Форма на научноизследователски и развоен проект и Приложение 3 - Бюджет на научноизследователски и развоен проект/.

Чл. 48. (1) Образецът на типов договор за финансиране на проект по Фонда, както и образец на Споразумение за финансиране на проект по инициатива Еврика/програма Евростарс 2, заедно с приложенията, неразделна част към него, се публикува на интернет страниците на Министерството на икономиката и на Агенцията.

(2) В случаите на проекти по инициативата Еврика/програма Евростарс 2, споразумение се подписва с всеки един участник от българска страна в консорциума за изпълнение на проекта.

Чл. 49. Договорът се прекратява:

1. по взаимно съгласие между Агенцията и бенефициера в случай на доказана невъзможност за постигане на крайния резултат;

2. едностранно от Агенцията при:

2.1 неизпълнение на етап от проекта от страна на бенефициера;

2.2 когато не е постигнат декларирания краен резултат по проекта, поради неизпълнение на всички или някои дейности, в съответствие с проектното предложение на бенефициера /координатора/;

2.3 когато не е възобновена работата по проекта, в случаите, когато е било дадено съгласие от Агенцията за неговото спиране;

2.4 когато бенефициерът не е представил технически и финансов отчет за приключил етап в изискуемия срок;

3. при всички други случаи, уредени в настоящите правила, Процедурата за административно и финансово отчитане на проекти или уговорени между страните по договора в договора за финансиране/предоставяне на БФП/ на проекта.

Чл. 50. Отговорности и неустойки:

(1) При прекратяване на договора ,бенефициерът дължи връщане на пълния размер на получената помощ /целия размер на преведената безвъзмездна финансова помощ от ИАНМСП, включително и преведените от ИАНМСП суми, които е следвало да се преведат на партньора за изпълнение на проектните дейности/, считано от датата на получаване на уведомлението за прекратяване на договора. Бенефициерът дължи и мораторна лихва, която се начислява върху дължимата за връщане помощ, считано от деня на получаването на уведомлението за връщане на помощта.

Уведомлението се счита за връчено и в случаите когато на адреса на бенефициера, посочен в Търговския регистър (еквивалентен публичен регистър в друга държава-членка) не е намерен законния представител на бенефициера или негов служител, или законният представител на бенефициера или негов служител откажат да получат уведомлението.

Изисквания при изпълнението на проектите

Чл. 51. (1) Всеки бенефициер, (координатор или партньор/и), който участва в изпълнението на проект, финансиран от Фонда, е длъжен да информира писмено Агенцията за всяка промяна на обстоятелствата, подлежащи на вписване в Търговския регистър.

(2) Всеки бенефициер (координатор), който участва в изпълнението на проект, финансиран от Фонда, е длъжен да получи писменото съгласие на Агенцията преди да извърши действия, насочени към неговото преобразуване (вливане, сливане, разделяне, отделяне, промяна на правната форма), прехвърляне на търговското предприятие или ликвидация.

(3) В случаите по предходната алинея, Агенцията преценява как преобразуването/ликвидацията на бенефициера/координатора ще се отрази върху изпълнението на проекта.

(4) Всички бенефициери (координатори), участвали в изпълнението на проект, са длъжни да съхраняват в течение на десет години след завършване на проекта отчетната документация по него.

Отчитане изпълнението на проект

Чл. 52. (1) След изтичането на всеки етап на проекта, бенефициерът задължително отчита пред Агенцията постигнатите резултати съгласно заложеното в Приложение 2 и Приложение 3 от договора.

(2) Всеки етап е самостоятелна част от проекта, като резултатът от него е краен резултат по отношение на етапа и има окончателен характер.

(3) При завършването на всеки етап на проекта, координаторът и партньорите по проекта представят пред Звеното за оперативно управление на Фонда отчетен доклад за извършената работа.

(4) Отчетният доклад се състои от две части: технически отчет и финансов отчет.

Чл. 53. (1) Отчетният доклад се депозира в деловодството на Агенцията в срок от 10 (десет) работни дни от приключването на съответния етап на проекта. За дата на постъпване на отчета в Агенцията се приема датата от входящия номер, независимо от начина на изпращането му.

При проекти, изпълнявани от повече от един участник, отчетният доклад се представя пред Агенцията от координатора на проекта.

Технически отчет

Чл. 54. (1) Техническият отчет включва:

1. Кратко резюме, описващо поставените цели и конкретните постигнати резултати за отчетния етап (до 1 страница);

2. Описание на дейностите, извършени от екипа през отчетния етап и постигнатите резултати на етапа в съответствие с графика на проекта;
3. Описание на напредъка за постигане целите на проекта;
4. Аналитични материали, които са били разработени през отчетния етап и които според договора трябва да бъдат представени на Агенцията при извършването на мониторинга;
5. Идентификация на възникнали проблеми и мерки за преодоляването им;
6. Обосновка на изразходените ресурси (трудови, материални, финансови) и тяхната обвързаност по Фази, Задачи и Дейности;

(2) Резултатът на етапа е съвкупност от резултатите за всички фази, изпълнявани през съответния етап. Бенефициерът представя обективни доказателства за постигането на резултати за всяка една от изпълняваните фази. Резултатите трябва да се характеризират с индикатори, които са:

1. специфични;
2. измерими;
3. релевантни;
4. проследими.

(3) Доказателство за постигането на резултат на етапа могат да бъдат: аналитичен доклад, протоколи от лабораторни изследвания, резултати от проведени изпитвания, тестове и др. Координаторът и партньорите в проекта могат също така да извършват демонстрации.

(4) В рамките на 1 месец след приключване на последния етап, бенефициерът/координаторът представя в деловодството на Агенцията технически отчет за постигане на крайния резултат от изпълнението на проекта. При проекти с един етап, техническият отчет за етапа се явява и отчет за крайния резултат.

(5) В техническия отчет за крайния резултат, Бенефициерът посочва логическата обусловеност и приноса на резултата от всяка една от фазите на изпълнение на проекта към постигането на крайния резултат.

(6) Всяка страница на техническия отчет следва да бъде подписана и подпечатана от представляващия бенефициера.

Финансов отчет

Чл. 55. (1) Бенефициерите трябва да отчетат с финансовия отчет за всеки етап – разходи и БФП до размера на договорените за същия в договора за финансиране на проекта.

(2) Финансовият отчет на всеки участник се изготвя по отчетни форми и правила, разписани в Процедурата за административно и финансово отчетане на проекти и се внася в Агенцията с попълнен Чек лист.

(3) Към финансовите отчети се прилагат заверени копия на всички разходооправдателни документи, по които се отчетат разходи за съответния етап. Разходооправдателните документи се прошнуроват, пронумероват, подпечатват и подреждат след всяка отчетна форма по бюджетното перо, за което се отнасят.

(4) Когато проектът се изпълнява съвместно от координатор и партньор/и, всеки от тях изготвя финансов отчет. Координаторът обобщава отделните финансови отчети и изготвя консолидиран финансов отчет, който представя на Агенцията, с финансовите отчети на всички участници в проекта.

Мониторинг

Чл. 56. (1) Мониторингът на проектите се администрира от Звеното за оперативно управление на Фонда и е обособен в две части:

1. технически мониторинг;
2. финансов мониторинг;

(2) Техническият мониторинг се извършва от външни независими експерти, които наблюдават техническото изпълнение на проектите.

Независимите експерти следва да притежават задълбочени познания и опит в конкретната тематична област или области на проекта.

(3) За всяка конкурсна сесия на НИФ, Секретариатът разпределя проектите за технически мониторинг на независимите експерти от списъка с независими експерти, утвърден от Министъра на икономиката, съобразно тяхната професионална квалификация и в съответствие с тематиката на проекта.

(4) Изпълнителният директор на Агенцията утвърждава със своя заповед Списъка с независим/и експерт/и, в т.ч. и резервни членове, избрани от Секретариата от утвърдения списък по предходната алинея, за мониторинг на всеки конкретен проект за цялото време на изпълнение на съответния проект.

(5) По предложение на Секретариата на НИФ или преценка на изпълнителния директор, може да се определят двама независими експерти за мониторинг за цялото време на изпълнение на съответния проект (при мултидисциплинарен проект).

(6) По предложение на ЗОУФ или по преценка на изпълнителния директор за мониторинг на отделен етап на конкретен проект може да бъде определен втори независим експерт.

(7) Независимите експерти:

- Дават оценка за изпълнението на етап и постигането на краен резултат по договори за финансиране на проекти по НИФ, инициативата Еврика/програма Евростарс 2 (когато е приложимо);
- Дават становище относно исканията за изменение на вече сключените договори за финансиране на проекти по НИФ, инициатива Еврика/програма Евростарс 2 (когато е приложимо);
- Дават допълнителна независима техническа експертиза за изпълнението на етап по договори за финансиране на проекти по НИФ;

(8) Когато независим експерт е възпрепятстван да вземе участие в мониторинг, той е длъжен своевременно да уведоми за това Агенцията. В случаите на невъзможност на независимия да вземе участие в мониторинг, Изпълнителният директор определя независим експерт за съответния етап от списъка на резервните членове за мониторинг на проектите.

(9) Правилата за работа на независимите експерти по мониторинга на проектите са разписани, като приложение на Процедурата за административно и финансово отчитане на проекти по НИФ. Процедурата се утвърждава от УС и влизат в сила със заповед на изпълнителния директор на Агенцията.

(10) Финансовият мониторинг се извършва от ЗОУФ.

Чл. 57. Мониторинг на проектите се провежда след приключване на всеки етап на проекта, освен в случаите на спиране изпълнението на проекта, предсрочно

изпълнение на етап от проекта или в други случаи, уговорени с договора за финансиране на проекта.

Чл. 58. За целите на мониторинга Агенцията има право:

- на свободен достъп и възможност за планови, извънпланови и инцидентни проверки на място и документални такива за оценка на изпълнението на проект и спазването на условията на договора за финансиране на проекта;
- да изисква разходооправдателни и други документи, устни и писмени справки, обяснения и др.;
- да извършва служебни проверки, като събира и получава информация от други институции и организации;
- да изисква допълнителна информация и документи от бенефициера, преди да се произнесе по представения от него отчетен доклад за съответния етап;
- да ѝ бъде осигурен, в указания от нея срок, достъп до поисканите оригинали на разходооправдателни документи, включително и тези на партньорите по проекта, като ведомости и рекапитулация за изплатени заплати, приемо-предавателни протоколи, фактури, договори и др., както и до закупените за целите на проекта дълготрайни активи, материали и оборудване;

Чл. 59. (1) За целите на мониторинга, независимите експерти представят подписано от тях заключение по техническия отчет (техническата част на отчетния доклад) на бенефициера, което може да има едно от следните заключения:

- а) одобри изцяло представения технически отчет по отношение на постигнатите резултати на етапа;
- б) одобри частично представения технически отчет по отношение на постигнатите резултати на етапа;
- в) не одобри представения технически отчет по отношение на постигнатите резултати. В случаите на когато независимият експерт не одобри представения технически отчет по отношение на постигнатите резултати, Изпълнителният директор възлага заключението за резултатите от проекта на други двама независими експерта. В този случай, техническият отчет се одобрява или не се одобрява при две еднакви заключения на тримата независимите експерти. Ако допълнителния технически отчет не се одобри, се прилага чл. 60, ал. 4.

(2) В случаите на заключение по буква „а“, от предходния член, Звеното за оперативно управление на Фонда извършва финансов мониторинг на финансовия отчет (финансовата част на отчетния доклад) на бенефициера, въз основа на: заключението/ята на независимия експерт по техническия отчет, анализ на първичните счетоводни документи и изпълнението на бюджета на проекта за съответния етап.

(3) В резултат на извършения мониторинг, Звеното за оперативно управление на Фонда се произнася относно размера на разходите и БФП за съответния етап, които предлага да бъдат признати и одобрени от Агенцията.

Решение на Агенцията по представен отчетен доклад на бенефициера за етап на проекта

Чл. 60. (1) Звеното за оперативно управление на Фонда представя доклад на изпълнителния директор на Агенцията не по-късно от 45 (четиридесет и пет) работни дни след представяне от бенефициера на отчетния доклад за изпълнението на етапа.

(2) След представяне на доклада на ЗОУФ, изпълнителният директор на Агенцията утвърждава или не утвърждава предложението на Звеното за оперативно управление на Фонда. Ако не утвърди доклада изпълнителният директор на Агенцията го връща на ЗОУФ с указания по прилагане на правилата или изисква становище от Звеното за контрол. След получаване на становището от Звеното за контрол, Изпълнителният директор на агенцията може да утвърди доклада или да го върне на ЗОУФ с указания по прилагане на правилата съобразно становището.

(3) В случаите, когато ЗОУФ предлага за одобряване БФП за изпълнението на етап в размер на по-малко от 80% от размера на отчетената БФП за същия етап, Звеното за контрол задължително дава становище до Изпълнителен директор.

(4) В случаите, когато изпълнителният директор утвърди предложението на ЗОУФ за неодобрение на техническия доклад за постигнати резултати, договорът за финансиране се прекратява едностранно от Агенцията и бенефициерът дължи на Агенцията възстановяване на пълния размер на БФП, получена до датата на прекратяване на договора. Бенефициерът дължи и мораторна лихва, начислена върху подлежащата на връщане БВП, която се начислява от деня на получаването на Уведомлението за връщане на БВП. Уведомлението се счита за връчено и в случаите когато на адреса на бенефициера, посочен в Търговския регистър (еквивалентен публичен регистър в друга държава членка) не е намерен законния представител на бенефициера или негов служител, или законният представител на бенефициера или негов служител откажат да получат уведомлението.

Частично одобрение на техническия отчет на бенефициера

Чл. 61. (1) В случаите, когато изпълнителният директор утвърди предложението на ЗОУФ за частично одобрение на техническия доклад за постигнати резултати, бенефициерът е задължен да изпълни препоръките на независимия експерт по мониторинга.

(2) Звеното за оперативно управление на Фонда определя срока, в който бенефициерът да изпълни препоръките на независимия експерт, като този срок не може да бъде по-дълъг от три месеца от датата на приключване на етапа. В същия срок бенефициерът представя в Агенцията допълнителен отчетен доклад за изпълнение на дадените препоръки и постигане на резултатите за етапа.

(3) За приемане на резултатите от допълнително представения технически доклад се извършва отново технически мониторинг на етапа на проекта. Независимият експерт одобрява или не одобрява резултатите от допълнително представения отчетен доклад на бенефициера и изготвя заключение за постигнатите резултати за етапа. В тези случаи Звеното за оперативно управление на Фонда доклад на изпълнителния директор на Агенцията, като предлага да се одобри изцяло представения технически отчет по отношение на постигнатите резултати на етапа или да не се одобри представения технически отчет по отношение на постигнатите резултати.

(4) В случаите на когато независимият експерт одобри допълнителния технически отчет, Звеното за оперативно управление на Фонда извършва финансов мониторинг на финансовия отчет (финансовата част на отчетния доклад) на бенефициера, въз основа на: заключението/ята на независимия експерт по техническия отчет, анализ на първичните счетоводни документи и изпълнението на бюджета на проекта за съответния етап.

(5) В случаите на когато независимият експерт не одобри допълнителния технически отчет, Изпълнителния директор възлага заключението за резултатите от проекта на

други двама независими експерта. В този случай, допълнителният технически отчет се одобрява или не се одобрява при две еднакви заключения на тримата независимите експерти. Ако допълнителния технически отчет не се одобри, се прилага съответно чл. 60, ал. 4.

Допълнителна независима техническа експертиза за изпълнението на етап

Чл. 62. (1) Когато за мониторинг на проект или на отделен негов етап е назначен втори независим експерт и е налице съществено различие в самостоятелните заключения на двамата експерти, което не позволява те да приемат решение съответно за пълното одобряване, частичното одобряване или неодобряването на техническия отчет на бенефициера за етапа, Секретариатът определя допълнителен независим експерт, който се назначава от изпълнителният директор на Агенцията.

(2) Независимият експерт, който се определя за извършване на допълнителна независима техническа експертиза, трябва да отговаря на изискванията за наемане на независим експерт за мониторинг.

(3) В заповедта за определяне на допълнителния независим технически експерт, изпълнителният директор на Агенцията определя неговата задача и срокът за нейното изпълнение.

(4) Допълнителният независим експерт се произнася с писмено заключение за изпълнението на етапа на проекта и относно това дали техническият отчет на бенефициера за етапа съответно да бъде изцяло одобрен, частично одобрен или да не бъде одобрен. В случаите, когато независимият експерт представя самостоятелно писмено заключение за това, че техническият отчет на бенефициера за етапа следва да бъде частично одобрен, в заключението той представя и препоръки към бенефициера. В случаите експертиза на допълнителен независим експерт не се изисква наемането на други експерти при частично или пълно неодобрение на техническия отчет на бенефициера.

(5) Извън допълнителната независима техническа експертиза за изпълнението на етап на проекта и за постигането на крайния резултат на проекта, изпълнителният директор на Агенцията има право да назначава и заплаща експертизи за установяване на обстоятелства, анализ и оценки на проблеми по изпълнението на проектите. Възнаграждението за всеки един експерт е в съответствие с размера на възнаграждението на независимите експерти, които извършват мониторинг.

Чл. 63. (1) На основание писменото заключение на определения допълнителен независим експерт и в срок от 5 (пет) работни дни след представянето му на Агенцията, Звеното за оперативно управление на Фонда изготвя писмен доклад, с който се произнася по представения от бенефициера отчетен доклад и:

а) одобрява изцяло представения технически отчет по отношение на постигнатите резултати и определя размера на разходите за съответния етап, които признава и одобрява;

б) одобрява частично представения технически отчет по отношение на постигнатите резултати и дава задължителни препоръки на бенефициера за изпълнението на крайния резултат на етапа и не извършва плащане;

в) не одобрява представения технически отчет по отношение на постигнатите резултати и прекратява договора по предвидения в договора ред.

(2) Изпълнителният директор утвърждава с Решение предложението на Звеното за оперативно управление на Фонда по предходната алинея, по горепосочения ред.

(3) Подаването на възражение от Бенефициера/Координатора срещу решението за одобряване на разходите за етап и/или решение за приемане на крайния резултат по проекта се депозира не по-късно от 10 (десет) работни дни от датата на получаването му. В срок до 10 (десет) работни дни от датата на получаване на възражението ЗОУФ разглежда възражението и за резултата уведомява бенефициера. При ново възражение от страна на Бенефициера или при необходимост Звеното за контрол извършва повторен финансов мониторинг.

Чл. 64. За извършената от допълнителния независим експерт работа и представеното от него самостоятелно писмено заключение се дължи възнаграждение на допълнителния независим експерт, което се финансира от бюджета на Фонда.

Отчитане на крайния резултат по проекта

Чл. 65. (1) Отчитането на крайния резултат по проекта се извършва в едномесечен срок след изтичане на последния етап на проекта с представяне на технически доклад за краен резултат. Бенефициерът може едновременно с отчитането на последния етап да представи и техническия отчетен доклад за крайния резултат на проекта.

(2) При отчитането на крайния резултат от проекта, ЗОУФ извършва проверка за съответствие на крайния финансов резултат, независимо от финансовите резултати, установени за всеки отделен етап и изготвя обобщен финансов анализ на бенефициера /координатора и партньора/и/.

2.1. В случай, че се констатират различия по отношение на одобрените разходи и одобрената и преведена вече БФП, същите се коригират с БФП за последния етап от проекта.

2.2. В случаите, когато размерът на преведената на бенефициера БФП за предходни етапи е по-голям от размера на договорената БФП за същите етапи, бенефициерът дължи на Агенцията пълния размер на недължимо получената БФП.

(3) Ако при проверка за съответствие на крайния финансов резултат се установи, че средствата, които координаторът е следвало да преведе на партньора/рите по изпълнението на проекта, са одобрени изцяло или от части без основание, възстановяването им на Агенцията се дължи от координатора.

Чл. 66. (1) Въз основа на доклада на Звеното за оперативно управление на Фонда, изпълнителният директор на Агенцията с протоколно решение приема, че:

- а) е постигнат крайния резултат по проекта;
- б) е постигнат резултат, който не съвпада с декларирания краен резултат по проекта, но е съизмерим с него;
- в) не е постигнат декларирания краен резултат по проекта, но бенефициера /координатора и партньора/рите/ е изпълнил всички дейности, в съответствие с проектното предложение на бенефициера;
- г) не е постигнат декларирания краен резултат по проекта, поради неизпълнение на всички или някои дейности, в съответствие с проектното предложение на бенефициера /координатора и партньора/ите/.

(2) В случаите по буква „а“, буква „б“ и буква „в“ на предходната алинея се счита, че е постигнат крайният резултат на проекта, и изпълнителният директор на Агенцията разрешава плащане на одобрения размер на БФП за последния етап.

(3) В случаите по буква „г“ на алинея първа, договорът се прекратява едностранно от изпълнителния директор на Агенцията и бенефициерът /координаторът/ дължи

връщане на пълния размер на получената БФП, получена от датата на сключване на договора за финансиране до датата на прекратяване на договора за финансиране /целия размер на преведената безвъзмездна финансова помощ от ИАНМСП, включително и преведените от ИАНМСП суми, които е следвало да се преведат на партньора за изпълнение на проектните дейности/ и мораторна лихва, начислена върху помощта, считано от получаването на Уведомлението за връщане на получената БФП. Уведомлението се счита за връчено и в случаите когато на адреса на бенефициера, посочен в Търговския регистър (еквивалентен публичен регистър в друга държава членка) не е намерен законния представител на бенефициера или негов служител, или законният представител на бенефициера или негов служител откажат да получат уведомлението.

Плащане на БФП за одобрен етап

Чл. 67. (1) БФП я по проект се предоставя на части за всеки приключил и одобрен от Агенцията етап на проекта.

(2) БФП за последен етап на проект се предоставя от Агенцията след като е одобрен заключителният отчетен технически доклад на бенефициера /координатора/ за крайния резултат на проекта.

(3) Надбавката за МСП и надбавката за ефективно сътрудничество, в случаите когато са договорени, се отчитат и изплащат със БФП за последен етап от изпълнението на проекта. Ако в бюджета на проекта е предвидена надбавка за малко или средно предприятие за бенефициера/координатора/партньора-предприятие надбавката за малко или средно предприятие се изплаща само ако бенефициерът/координаторът/партньорът-предприятие имат статут на малко или средно предприятие към датата на приключване на последния етап на проекта. Статутът на предприятието се определя след проверка на представената от бенефициера/координатора/партньора-предприятие декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП (и справка за обобщени параметри на предприятието в случай на свързаност и/или партньорство). Декларацията се подава за предходната година към деня на изтичане на последния етап от проекта. Ако предприятието е променило статута си от малко на средно, изплаща се надбавка за средно предприятие. Ако предприятието е променило статута си от средно на малко, изплаща се надбавка за средно предприятие. Ако предприятието е променило статута си от средно/малко на голямо, не се изплаща се надбавката за средно/малко предприятие. За тази цел и във връзка с определяне статута на предприятията, ИАНМСП извършва проверка на статута на предприятията, за които в бюджета на проекта е предвидена надбавка за малко или средно предприятие.

(4) Когато участниците в проекта (координатор и партньор/и), отговорят на условията за ефективно сътрудничество, те могат да планират надбавка за ефективно сътрудничество в бюджетите на проекта. Ако в бюджета на проекта е предвидена надбавка за ефективно сътрудничество между предприятия-партньори по изпълнението на проекта, предприятията (включително големите предприятия) за които е начислена надбавка за ефективно сътрудничество не следва да поддържат помежду си отношения на свързани предприятия или предприятия-партньори по смисъла на Регламент 651/2014 г. В тази връзка сътрудниещите си малки и средни предприятия ежегодно представят декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП (и справка за обобщени параметри на предприятието в случай на свързаност и/или партньорство). При приключване на проекта сътрудниещите си малки и средни предприятия представят декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП за предходната година към деня на изтичане на последния етап от проекта. Големите предприятия

представят ежегодно за предходната година : Книга за акционерите - приложимо за акционерните дружества с поименни акции; Книга за акционерите и устав - приложимо за командитните дружества с акции; Справка за разпределение капитала на дружеството – приложимо за акционерните дружества; Устав - приложимо за кооперациите; Дружествен договор - приложимо за дружествата с ограничена отговорност, едноличните дружества с ограничена отговорност (учредителен акт), събирателните дружества и командитните дружества. При приключване на проекта големите предприятия представят документите по предходното изречение за предходната година към деня на изтичане на последния етап от проекта. При приключване на проекта сътрудническите си малки и средни предприятия представят декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП за предходната година към деня на изтичане на последния етап от проекта. ИАНМСП извършва проверка дали сътрудническите предприятия поддържат отношения помежду си отношения на свързани предприятия или предприятия-партньори по смисъла на Регламент 651/2014 г. За всяка от годините, за които е подадена декларацията/подадени документите от големите предприятия, сътрудническите си предприятия не следва да поддържат помежду си отношения на свързани предприятия или предприятия-партньори по смисъла на Регламент 651/2014 г. Ако сътрудническите си предприятия поддържат отношения на свързани предприятия или предприятия-партньори по смисъла на Регламент 651/2014 г., предвидената в бюджета на проекта надбавка за ефективно сътрудничеството между тях не се изплаща. Ако сътруднически си предприятия, които поддържат отношения на свързани предприятия или предприятия-партньори по смисъла на Регламент 651/2014 г., си сътрудничат и с друго предприятие, независимо от тях и/или с организация за научни изследвания и разпространение на знания, то предвидената в бюджета на проекта надбавка за ефективно сътрудничеството се изплаща.

Чл. 68. (1) В случай на пълно одобрение на отчетния доклад на бенефициера за съответния етап, бенефициерът има право да получи одобрения размер на БФП за етапа съгласно определения ред за нейното плащане.

(2) Плащанията на БФП за съответния етап се извършват посредством банков превод от бюджетна сметка на Агенцията към сметка на бенефициера /координатора/ в посочената от него търговска банка, след приключване на етапа и извършване на технически и финансов мониторинг.

(3) Когато договорът се изпълнява от координатор и партньор/и, одобрената БФП се изплаща по банкова сметка на координатора. Координаторът, съгласно подписаното споразумение между него и партньорите, превежда по посочената банкова сметка, одобрената БФП на всеки участник.

(4) По предложение на ЗОУФ, изпълнителният директор може да разпорежи за съответен/ни етап/и от изпълнението на проекта да бъде извършено авансово плащане на БФП (преди изпълнението на етап на проекта) от бюджетна сметка на Агенцията към специална банкова сметка на бенефициера /координатора/.

(5) В срок, определен от Агенцията, бенефициерът /координаторът/ се задължава да представи на Агенцията банкова гаранция в размер на договорената БФП за съответния/те етап/и.

(6) В случаите, когато БФП за етап на проекта е преведена авансово по откритата особена сметка съгласно предходната алинея, плащането се извършва чрез издаване от изпълнителния директор на Агенцията на изричен документ, с който се указва на банката, в която е открита особената (специалната) сметка, размерът на БФП, която

бенефициерът /координаторът/ може да усвои и размера, който банката следва да върне на Агенцията, заедно с начислените лихви.

(7) При неизпълнение от страна на бенефициера /координатора/ на задължението да открие особена /специална/ сметка и да представи на Агенцията открита банкова гаранция за предоставен аванс, в размер на договорената БФП за съответния/те етап/и в определения от Агенцията срок и формат на банкова гаранция, Агенцията може да прекрати договора и бенефициерът /координаторът/ дължи неустойка в пълен размер на БФП, получена от датата на сключения договор за финансиране на съответния проект, до датата на прекратяване на същия договор.

(8) Лихвата, натрупана в особената (специална) банкова сметка на бенефициера /координатора/, не е част от БФП и подлежи на връщане на Агенцията, като финансираща институция.

(9) Бенефициерът/координаторът, може вместо да открие особена сметка за авансово преведена БФП, да представи в Агенцията банкова гаранция в размер на договорената БФП за съответния/те етап/и, с която да извършва текущи плащания по изпълнението на дейностите по проекта, в рамките на етапа. За целта Бенефициерът/координаторът открива банкова сметка, по която Агенцията превежда БФП, от която Бенефициерът/координаторът да извършва текущи плащания.

(10) В случаите на авансово преведена БФП по особената (специална) сметка бенефициерът /координаторът/ може да използва до 100 % от тази БФП за съответен етап, срещу открита неотменима и безусловна банкова гаранция, с която да извършва текущи плащания по изпълнението на дейностите по проекта, в рамките на етапа.

(11) По откритата банкова сметка по ал. 9 или ал. 10 срещу открита банкова гаранция, бенефициерът/координаторът може да извършва само текущи безналични плащания по изпълнението на дейностите по проекта, в рамките на етапа, за който е открита банковата гаранция. След приключване на съответния етап, заедно с финансовия отчет, бенефициерът/координаторът представя на Агенцията банково извлечение с движение по сметката за целия период. Остатъкът по сметката и начислената лихва се възстановяват на Агенцията по реда на ал. 12.

(12) Когато бенефициерът е ползвал авансово предоставената БФП за етап, Агенцията предявява за плащане по предоставената банкова гаранция сумата равна на разликата между стойността на авансовата БФП, отпусната за ползване и одобрената БФП за същия етап.

(13) Когато върху неразходения остатък от сметката за ползване на БФП за извършване на текущи плащания е наложено принудително изпълнение и от парите по сметката се е удовлетворил кредитор на бенефициера, Агенцията има право да предяви за плащане пред банката стойността на тази сума. Банката в банковата гаранция следва да се задължи неотменяемо и безусловно да заплати тази сума, при поискване от Агенцията.

(14) За изпълнение на разпоредбите по предходната алинея, бенефициерът /координаторът/, страна по сключения договор за финансиране, представя пред финансиращата институция (Агенцията) неотменима и безусловна банкова гаранция с открита специално за целта банкова сметка.

(15) Изпълнителният директор, утвърждава реда за прилагането на разпоредбите по този член от Правилата от страна на Финансиращата институция.

Спиране изпълнението на проект

Чл. 69. (1) Бенефициерът /координаторът/ има право да депозира мотивирана молба за спиране изпълнението на проекта при отчетен поне един етап от проекта.

(2) При депозирана писмена мотивирана молба от бенефициера /координатора/ и приложени доказателства към нея, изпълнителният директор на Агенцията в едномесечен срок от датата на депозиране на молбата, може еднократно да даде съгласие за спиране изпълнението на проекта за срок не по-дълъг от 12 месеца.

(3) Началната дата, от която проектът се счита за спрян, е датата посочена в молбата от бенефициера, но не по-рано от датата на депозираното ѝ в деловодството на Агенцията.

(4) В случаите на спиране на изпълнението на проекта по предходните алинеи, се подписва допълнително споразумение към договора за финансиране. Срокът на изпълнение на договора за финансиране се удължава със срока за спиране изпълнението на проекта, уговорен в допълнителното споразумение.

(5) В случай на невъзобновяване на работата по изпълнението на проекта след изтичане на срока, определен в допълнителното споразумение за спиране на проекта, се счита, че е налице неизпълнение на договора. Договорът се прекратява едностранно от Агенцията независимо от постигнатия резултат на приключилите етапи.

(6) Разходите, извършени и отчетени през периода на спиране на проекта са недопустими за финансиране.

(7) В случаите на невъзобновяване на работата по изпълнението на проекта след изтичане на срока, определен в допълнителното споразумение за спиране на проекта, бенефициерът дължи на Агенцията възстановяване в пълен размер на БФП, получена до момента на прекратяване на договора.

(8) Възстановяването на надплатени и неправомерно изплатени БФП се урежда в Процедурата за административно и финансово отчитане по НИФ.

Възстановяване на недължимо платена и надплатена БФП и лихви

Чл. 70. (1) Агенцията е длъжна да предприеме незабавни действия за събиране на недължимо платените и надплатената БФП и лихви, както и на неправомерно получените средства, както и на глобите и другите парични санкции, предвидени в националното законодателство и правото на Европейския съюз.

(2) В 10 дневен срок от установяване на недължимо платените и надплатени суми, както и на неправомерно получените БФП, Агенцията изпраща покана до бенефициера за доброволно изпълнение на задължението.

(3) В поканата за доброволно изпълнение Агенцията уведомява бенефициера за размера на дължимите суми, данни за банковата сметка, по която следва да бъдат възстановени, както и реда, по който Агенцията да бъде уведомена за доброволно възстановените суми, както и за действията по принудително изпълнение, които ще бъдат предприети ако не последва доброволно възстановяване.

(4) Лихвата по недължимо платената и надплатената суми, получена БФП се начислява от деня на получаване поканата /Уведомлението/ за възстановяване на недължимо платената и надплатената изплатените БФП. Уведомлението се счита за връчено и в случаите когато на адреса на бенефициера, посочен в Търговския регистър (еквивалентен публичен регистър в друга държава членка) не е намерен законния

представител на бенефициера или негов служител, или законният представител на бенефициера или негов служител откажат да получат уведомлението.

Предсрочно отчитане изпълнението на етап на проект

Чл. 71. (1) По писмено мотивирано искане на бенефициера и приложени доказателства към него, Агенцията може да даде съгласие за изпълнение и отчитане на етап от проекта преди срока на приключване на етапа съгласно графика на проекта. Искането се депозира в Агенцията преди изтичането на текущия етап, за който се иска предсрочно изпълнение.

(2) Срокът за изпълнение на етапа, изменението в графика, както и всички други специфични условия, резултат на съкращаване срока на етапа се регламентират с допълнително споразумение към договора.

XVII. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ В РАМКИТЕ НА ИНИЦИАТИВА ЕВРИКА/СЪВМЕСТНА ПРОГРАМА „ЕВРОСТАРС 2“

Чл. 72 (1) Инициатива „Еврика“ е трансевропейска мрежа за пазарно-ориентирана изследователска и развойна дейност в областта на промишлеността. Тя подпомага конкурентоспособността на европейските фирми чрез развиването на международно сътрудничество, което води до създаването на контакти и изграждането на мрежи за иновации. Целта ѝ е да постигне пазарна реализация на резултатите от висококачествената научноизследователска и развойна дейност и да използва мултиплициращия ефект от съвместната работа.

(2) Програма Евростарс 2 е съвместна инициатива на Еврика и Европейската комисия. Целта ѝ е да осигури финансиране за пазарно ориентирани научни изследвания и експериментално развитие с активното участие на малки и средни предприятия, осъществяващи научно-развойна дейност. Програмата ЕВРОСТАРС 2 предоставя възможност за съвместно национално и европейско финансиране на международни научноизследователски проекти.

(3) Допустими кандидати по инициатива Еврика/програма Евростарс 2 са предприятия - юридически лица, търговци, регистрирани в България по смисъла на Търговския закон и организации за научни изследвания и разпространение на знания, регистрирани в България.

(4) Изискването е в проект по инициатива Еврика/програма Евростарс 2 да участват най-малко две юридически лица от различни страни членки или най-малко едно юридическо лице от страна членка и едно юридическо лице от асоциирана страна членка, като водещ партньор е „малко или средно предприятие, работещо в сферата на научноизследователската и развойна дейност“. Водещият партньор трябва да е от страна-членка на инициативата Еврика.

(5) Водещото МСП трябва да е работещо в сферата на научноизследователската и развойната дейност (НИРД).

(6) Проектите в рамките на инициативата Еврика и съвместна програма Евростарс 2 се финансират при спазване на всички относими правила на Регламент 651/2014 и съответното прилагане на всички относими разпоредби за финансиране на научноизследователски и развойни проекти в рамките на конкурсна сесия по НИФ (ПУСНИФ-2016, Правилник за оценка,Процедурата за отчитане).

Чл. 73. Допустими дейности: във всяка една област на науката и техниката (само за граждански цели).

Чл. 74. (1) Оценката на проектни предложения в рамката на инициатива Еврика се извършва от Независим експерт, който подпомага Агенцията, като разглежда и оценява постъпилите проектни предложения в които участват български организации, съобразно разработена методология от Секретариата на ЕВРИКА – РАР – Project Assessment Methodology.

(2) Оценката и класирането на проектите по програма Евростарс 2 се извършва централизирано от технически експерти и Независима експертна комисия към Секретариата на ЕВРИКА най-малко два пъти годишно в рамките на обявена конкурсна сесия по програма Евростарс 2. Списъкът на класираните проекти се одобрява от „Групата на високо равнище“ на инициативата ЕВРИКА 2 и се предоставя на Агенцията, в качеството ѝ на Национална финансираща институция по инициатива Еврика/програма Евростарс 2.

Чл. 75. (1) С български участник в консорциум за изпълнение на проект по инициатива Еврика/програма Евростарс 2, одобрен от Групата на високо равнище на инициативата ЕВРИКА, за който е предвидена БФП, се сключва споразумение за финансиране. За целите на настоящото Приложение участникът се нарича „Бенефициер“.

(2) Споразумение за финансиране се сключва въз основа на предвиденото разпределение на дейностите и разходите по отношение на българския участник в консорциум за изпълнение на одобрен от Групата на високо равнище проект по инициатива Еврика/програма Евростарс 2 и съгласно условията за допустимост на проектните дейности и разходи по ПУСНИФ (2016 г.).

(3) Споразумението за финансиране по ал. 1 между Агенцията като Финансираща институция и Бенефициера регламентира условията и реда, при които Агенцията предоставя БФП на Бенефициера. Правото за получаване на БФП не може да бъде прехвърляно на друго лице.

(4) Продължителността на проектите по инициатива Еврика/програма Евростарс 2 е до 36 месеца. До две години от успешното приключване на проекта, полученият краен резултат, продукт или услуга трябва да бъде защитен като индустриална собственост, внедрен на практика /в производство/реализиран на пазара.

(5). Срокът за изпълнение на проекта не може да бъде по-дълъг от срока за изпълнение на одобрения от Групата на високо равнище проект по инициатива Еврика/програма Евростарс 2.

(6) Отчитането и изпълнението на Споразумението за финансиране между Агенцията и участник в одобрен проект по инициатива Еврика/програма Евростарс 2 се изпълнява правилата на ПУСНИФ и процедурата за административно и финансово отчитане на проекти по национален иновационен фонд.

(7) Приключване на споразумението е налице, когато Агенцията е приела крайния резултат на проекта и е подписан от Агенцията и Бенефициента окончателен приемателно-предавателен протокол за приемане на този резултат. Последно плащане на БФП се извършва след получаване на Финалния отчет за цялостното изпълнение на одобрения от Групата на високо равнище проект по инициатива Еврика/програма Евростарс 2 и след неговото одобрение от Секретариата на ЕВРИКА.

Чл. 76 (1) Съгласно Решение на Министерски съвет (РМС) № 658/23.07.2009г., РМС № 306/14.05.2010 г. и РМС № 979/16.12.2015 г. разходите за финансирането на българските организации, участващи в проекти на програма Евростарс 2/инициативата Еврика, са за сметка на бюджета на Националния иновационен фонд и съгласно Правилата за управление на средствата на Националния иновационен фонд. **Общия размер на средствата, предвидени за финансиране на проекти по програма**

Евростарс 2 в годишният бюджет на схемата е в размер на не по-малко от 500 000,00 евро. Максималният размер на БФП за български участник в реализирането на проект в Рамките инициативата Еврика/ съвместна програма Евростарс 2 е в размер до **100 000,00 евро.** **Финансирането на проекти по инициатива Еврика/програма Евростарс 2 се извършва в рамките на схемата „Подпомагане на научноизследователската и развойна дейност на предприятията и организациите за научни изследвания и разпространение на знания.**

(2) Образци на типови договори за финансиране на проекти по инициатива Еврика и програма Евростарс 2, заедно с приложенията, неразделна част към него, се публикува на интернет страниците на Министерството на икономиката и на Агенцията.

XVIII. АДМИНИСТРИРАНЕ НА НЕРЕДНОСТИ ПО НИФ

Чл. 77. (1) Изпълнителният директор на Агенцията утвърждава Процедура за администриране и докладване на нередности, при усвояване на средствата на Националния иновационен фонд.

(2) Редът за докладване и установяване на нередностите по НИФ, както и всички последици от установени нередности се уреждат в Процедурата за администриране и докладване на нередности при усвояване на средствата на Националния иновационен фонд.

- Със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителния орган се определя лице по нередностите. Същото лице попълва декларация, с която декларира че е запознато с определението за нередности, разписано в чл.1, параграф 2 от регламент 2988/95.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Термини и определения

1. „Организация за научни изследвания и разпространение на знания“ означава субект (например университети или научноизследователски институти, агенции за технологичен трансфер, иновационни посредници, ориентирани към изследователска дейност физически или виртуални организации за сътрудничество), независимо от неговия правен статут (дали е учреден съгласно публичното или частното право) или начин на финансиране, чиято основна цел е да извършва независими фундаментални научни изследвания, индустриални научни изследвания или експериментално развитие или да разпространява в широк мащаб резултатите от тези дейности посредством преподаване, публикации или трансфер на знания. Когато такъв субект упражнява също така стопански дейности, финансирането, разходите и приходите от тези стопански дейности трябва да се отчитат отделно. Предприятия, които са в състояние да упражняват ключово влияние върху такъв субект, в качеството си например на акционери или членове, може да не се ползват с правото на преференциален достъп до постигнатите от него резултати.

2. Съгласно чл. 1 от Приложение I от Регламент (ЕС) № 651/2014 г. Предприятие е всеки субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правната му форма. Това включва по-специално самонаетите лица и семейните предприятия, упражняващи занаятчийска или друга дейност, а също сдружения или асоциации, упражняващи редовно стопанска дейност.

3. Под „стопански дейности“, се разбират дейности, свързани с предлагане на стоки и услуги на даден пазар.

4. „Малки и средни предприятия“ или **„МСП“** означава предприятия, които изпълняват критериите, определени в Приложение I от **Регламент (ЕС) № 651/2014** г.

„Големи предприятия“ - означава предприятия, които не изпълняват критериите, определени в приложение I от **Регламент (ЕС) № 651/2014** г.

5. Свързани предприятия означава предприятия, които изпълняват критериите за свързаност, определени в чл.3, параграф 3 Приложение I от **Регламент (ЕС) № 651/2014**.

6. „Индустриални научни изследвания“ – означава планирани научни изследвания или проучвания от изключително значение, предназначени за придобиването на нови знания и умения за разработване на нови продукти, процеси или услуги или за постигане на съществени подобрения на съществуващи продукти, процеси или услуги. Те включват създаването на компоненти от сложни системи и могат да включват конструирането на прототипи в лабораторна среда или в среда със симулирани интерфейси на съществуващи системи, както и създаването на пилотни линии, когато това е необходимо за индустриалните научни изследвания, по-специално за валидиране на технологии с широко приложение.

7. „Експериментално развитие“ означава придобиване, съчетаване, оформяне и използване на съществуващи научни, технологични, търговски и други важни знания и умения с цел разработване на нови или усъвършенствани продукти, процеси или услуги. То може да включва също, например, дейности, които имат за цел концептуалното определение, планирането и документирането на нови продукти, процеси или услуги.

Експерименталното развитие може да включва разработване на прототипи, демонстрация, разработване на пилотни проекти, изпитване и валидиране на нови или усъвършенствани продукти, процеси и услуги в среда, която е представителна за оперативните условия в реалния живот, когато главната цел е по-нататъшното техническо подобряване на продукти, процеси или услуги, които не са в окончателния си вид. Това може да включва разработване на търговски използваеми прототипи или пилотни проекти, които са необходими за крайния търговски продукт и чието производство е твърде скъпо, за да бъдат използвани само за демонстрации и валидиране.

Експерименталното развитие не включва рутинни и периодични изменения, въведени в съществуващи продукти, производствени линии, производствени процеси, услуги или други операции в процес на изпълнение, дори ако тези изменения могат да представляват подобрения.

8. „Интензитет на помощ“ - означава размерът на помощта, изразен като процент от допустимите разходи. За изчисляване на интензитета на помощта всички използвани данни се вземат преди приспадане на данъци и други такси.

9. „Сделка между несвързани лица“ означава, че условията на сделката между договарящите се страни не се различават от условията, които биха били договорени между независими предприятия, и не съдържат елемент на колизия. Всяка сделка, която е резултат от открита, прозрачна и недискриминационна процедура, се разглежда като съответстваща на принципа на сделката между несвързани лица;

10. „Ефективно сътрудничество“ означава сътрудничество между най-малко две независими страни за обмен на знания или технологии или за постигане на обща цел,

основана на разделението на труда, при което страните определят заедно обхвата на съвместния проект, допринасят за осъществяването му и споделят рисковете и резултатите от него.. Извършването на научни изследвания, възложени по силата на договор, и предоставянето на изследователски услуги не се считат за форми на сътрудничество.

11. „Предприятие в затруднено положение“ означава предприятие, по отношение на което е изпълнено поне едно от следните обстоятелства:

а) в случай на дружество с ограничена отговорност (което не е МСП, което съществува по-малко от три години или, за целите на допустимостта за помощите за рисково финансиране, МСП, което е извършило своята първа търговска продажба преди най-много 7 години и което отговаря на условията за инвестиции за рисково финансиране въз основа на извършен от избрания финансов посредник финансов и правен анализ), когато неговият записан акционерен капитал е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. Такъв е случаят, когато приспадането на натрупаните загуби от резервите (и всички други елементи, които по принцип се считат за част от собствения капитал на дружеството) води до отрицателен кумулативен резултат, който надхвърля половината от записания акционерен капитал. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество с ограничена отговорност“ се разбира по-специално видовете дружества, посочени в приложение I към Директива 2013/34/ЕС (1), а понятието „акционерен капитал“ включва, когато е уместно, премии от акции;

б) в случай на дружество, при което поне някои съдружници носят неограничена отговорност за задълженията на дружеството (което не е МСП, което съществува по-малко от три години или, за целите на допустимостта за помощите за рисково финансиране, МСП, което е извършило своята първа търговска продажба преди най-много 7 години и което отговаря на условията за инвестиции за рисково финансиране въз основа на извършен от избрания финансов посредник финансов и правен анализ), когато капиталът, вписан в баланса на дружеството, е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество, при което поне някои съдружници носят неограничена отговорност за задълженията на дружеството“, се разбира по-специално типовете дружества, посочени в приложение II към Директива 2013/34/ЕС;

в) когато предприятието е в процедура по колективна несъстоятелност или отговаря на критериите на своето вътрешно право, за да бъде обект на процедура по колективна несъстоятелност по искане на неговите кредитори;

г) когато предприятието е получило помощ за оздравяване и все още не е възстановило заема или не е прекратило гаранцията, или е получило помощ за реструктуриране и все още е обект на план за реструктуриране;

д) когато предприятието не е МСП и през последните две години:

1) съотношението задължения/собствен капитал на предприятието е било по-голямо от 7,5.

2) съотношението за лихвено покритие на предприятието, изчислено на основата на EBITDA, е било под 1,0.

12. “МСП”, работещо в сферата на научноизследователската и развойна дейност”, е такова МСП, което отговаря на изискванията на подписаното Споразумение между Секретариата на ЕВРИКА и Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средни предприятия;

13. „Проект по програма ЕВРОСТАРС“ е международен проект, съгласно определението в подписаното Споразумение между Секретариата на ЕВРИКА и Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средни предприятия.

14. „Споразумение за консорциум“ е споразумение за партньорство между участници в проект по програма ЕВРОСТАРС в което се посочват дейностите, които всеки един от участниците трябва да извърши, времевата рамка в която ще бъдат извършени и средствата, които ще изразходва за тяхното реализиране. Споразумението за консорциум урежда правата на интелектуална собственост за резултатите, получени в рамките на проекта по програма ЕВРОСТАРС 2.

15. По смисъла на настоящите правила **стартиращо предприятие** е кандидат/координатор/партньор, което има по-малко от три приключени финансови години към крайната дата за подаване на проектни предложения;

16. "Нередност" всяко нарушение на разпоредба на националното законодателството и приложимите към разходване на средствата от Националния иновационен фонд процедури и правила, в резултат на действие или бездействие на икономически оператор, което е имало или би имало за резултат нарушаването на националния бюджет посредством намаляването или загубата на приходи, произтичащи от собствени ресурси, или посредством извършването на неоправдан разход.

17. „Ежегодна субсидия от държавния бюджет“ по смисъла на чл.16, ал.1, т.1 е трансфера с целево предназначение, който централният бюджет предоставя безвъзмездно на ИАНМСП за администриране на дейностите по НИФ за съответната бюджетна година;

18. Субсидии за договори в изпълнение по Национален иновационен фонд/съвместна програма Евростарс 2 по смисъла на чл.16, ал.2, т.1 и т.2 са предвидените в бюджета на ИАНМСП за съответната година средства /субсидии за нефинансови предприятия/ за изплащане на БФП по сключените договори в рамките на НИФ;

19. Одобрената БФП от списъка с класираните проекти с одобрените разходи и одобрената помощ по чл.42, ал.1 от ПУСНИФ е БФП на класираните от Секретариата проекти, която той предлага за утвърждаване от Изпълнителния директор;

20. Договорена БФП е помощ по договора за финансиране на проект по НИФ, договорена между ИАНМСП и бенефициера в рамките на договорената с договора за финансиране за същия етап;

21. Отчетена БФП е заявената от бенефициера с финансовия отчет за съответния етап помощ за плащане.

22. Държавна помощ по схемата на основание § 1. от допълнителните разпоредби на Закона за държавните помощи и правилата са средства, предоставени от ИАНМСП с цел изпълнението на одобрен проект за научноизследователски и развоен проект, насочен към постигане на определени резултати.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Представянето на декларациите, предвидени в настоящите Правила, не изключва извършване на проверка за верността на декларираните обстоятелства от компетентните органи.

§2. Настоящите правила се прилагат за конкурсни сесии по Националния иновационен фонд, открити след 01.01.2016 г.

§3. Настоящите правила имат действие за проектни предложения, класирани по трета и следващи конкурсни сесии по програма Евростарс 2.

§4. Правилото за максималния размер на БФП по чл. 76. (1) от правилата има действие за проектни предложения, класирани по пета и следващи конкурсни сесии по програма

Евростарс 2. За български участници, класирани от групата на високо равнище в рамките на трета и четвърта конкурсни сесии размерът на БФП е до 500 000 евро.

§5. Агенцията може да сключва договори за финансиране на проекти **по схемата „Подпомагане на научноизследователската и развойна дейност на предприятията и организациите за научни изследвания и разпространение на знания“** до 31.12.2020 г.

§6. След одобряването на схемата и съобщаването ѝ на Европейската комисия, всички промени в нея, свързани с прилагането на общностното законодателство в областта на държавните помощи ще произведат действие след положително становище от Министъра на Финансите за съответствие с общностното законодателство на промените.